БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой
ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 80 (7060)
АПРЕЛИИН 5
ВТОРНИК
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Поли дээрэ шииг ехээр бария

...дөө ажахые эрид саашадань ...жөөхэ тухай парти, правительст... зохёоһон агуу ехэ программые ...үүлхын тулада республикын ...ызно таряашад ба механизатор..., хүдөө ажахын хүдэлмэрилэг... мүнөө бүхы хүсөөрөө тэмсэжэ ...йна. Түбхын түрүүндэ тэдэнэр ...оһо таряанай ургасые дээшэлүү..., тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ ...малай тоо толгойе олошоруул... ашаг шэмыень ехэ болгохо зо...отой. Тэрэнь колхозууд, МТС-... болон совхозуудта зохёогдоһон ...жэ-ябуулгануудай дотор тодо һо...ор хараалагданхай.

Манай республикын эрхэ байдал... шэнэ культура болохо кукурузые ...озууднай мүнөө жэлһээ эхилээд ...р марижа захалхань. Мүн та...тын бүхы талмайһаа, тэрэшэлэн ...ба боро газарнуудһаа үргэлжэ ...р ургаса хуряахын түлөө ёһо... тэмсэл энэ хабар эхилхэнь гээ... Эхилхэ сагшье тулажа ерээ. Га...ай хүрьһэндэ шииг нойто бари... тулада полинууд дээрэ һайрам ...оохоло мүнөө эгээл таатай зо...үе байна. Саг дулааржа, саһа ...һэн хаа хаанагүй хайлаба. Теэд ...публикын олонхи колхозууд эдэ ...нуудые минил үнгэргэжэ ...а. Мүнөөдэр хүрэтэр өөдтэй ...э хээгүй колхозууд бии. Хоринн ...агай олон колхозууд үбэлдөө ... дээрэ саһа тогтоохо түсэбөө ...гээгүй байһан аад, газарай ...һэндэ шииг нойто барихын тү... мүнөөшье тэмсэнэгүй. Эндэ ...рамай уһан хаа хаанагүй урдажа ...на, теэд тэрэнние полинууд дээ... тогтоохо хэмжээн абтанагүй. ...щевой, Карл Марксын нэрэмжэ... «Красный Партизан» колхозуу... хүтэлбэрилэгшэд һайрам тогтоо... эхилхэмнай гэжэ хэлсэһээр үни... аад, мүнөөдэр хүрэтэр хэрэг ...э юушье хээгүй байһаар. Тиихэ... Хоринн МТС-эй дирекци һа... амархан һуужа байна. Иимэ ба...танууд олон. Кяхтын, Мухаршэ...эй, Яруунын аймагуудта хэдэ хэ... колхозуудынь һайрамай уһые ...дөө болон сабшалан дээрээ тог...ын орондо, харин минил хосорго... таларуу урадхуулжа байха юм.

...дөө ажахые эрид шууд хүгжөө... түлөө бүгэдэарадай хүдэлөөнэй ...рээд байһан мүнөө үедэ газа... хүрьһэндэ шииг нойто барилга... иимээр хандажа болохогүй. 1960 ...хүрэтэр орооһо таряанай валовой ...уулбарине орон дотороо жэл бү... 10 миллиард пүүдһээ доошо ... хэмжээндэ хүргэхэ гэжэ пар... Центральна Комитедэй январ... Пленумэй тогтоол соо заагдаһан ...а. Тэрэнние дүүргэхын ту..., түбхын түрүүндэ колхоз, ...С бүхэн советскэ агротехникын ...аринуудые хэлбэришэгүйгөөр ...рүүлхэ, түрүүшүүлэй дүй дүр...ые үргэнөөр хэрэглэхэ ёһотой. ...агротехникын шухала зааба...удай нэгэнинь хадаа газарай ...һэндэ шииг нойтые элбэгээр тог...о болоно. Тиимэл хадань, хабар ..., саһанай хайламсаар һайрамай ...полинууд дээрэ тогтоожо, ...нь хэды хоноод байхадаа та...ын урда тээхи элдүүрилгэ саг ... эхилжэ, республикын түрүү ...озууд үндэр ургасын бата бэхи ...э һуури табидаг. Заиграйн ай...й Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз... Социалистическэ Ажалай Герой ...Киселевой хүтэлбэри доро ...най хайлахатай хамта жэл ... һайрамай уһан поли дээрэ эл...р тогтоогдодог. Мүн эндэхид ...адаашье газарайнгаа хүрьһые ... нойто ехэтэй байлгахын тү...лөө шууд тэмсэдэг, бүхыдэнь тарилгаяа уһалха хэрэгтэ эгээн шухала анхарал табидаг байна. Тэрэнэй ашаар энэ колхоздо газарынь хабар, зунай үедэ шииг нойтоор дутадаггүй, ган гасуурые тэсэмгэйгээр дабадаг байха юм. Тиимэһээ тус колхоз һайн ургаса хуряадаг, өөрын үрэһэ хүрэнгэтэй байдаг, мүн колхознигуудыньшье таряа талха элбэгээр абадаг байна. Мүнөөшье жэлдэ энэ колхоз һайрамай уһа тогтоолгые саг соонь эхилээ. Ново-Брянска МТС-эй механизаторнууд колхоздо мүнөө туһалжа байна.

Түрүү колхозууд болон бригаданууд һайрамай уһа тогтоолгодо колхознигуудай олоороо гаралгые эмхидхэдэг, мүн нютагуудта партийна организацинуудай туһаламжаар хүдэлмэришэд, албахаагшадай, ахалагша классуудай һурагшадай, багшанарай хабаадалгатайгаар амаралтын үдэрнүүдтэ воскресникүүд үнгэргэгдэдэг байна. Иимэ дүршэлые хаа хаанагүй хэрэглэхэ шухала. Һайрамай уһа тогтоолгодо удаан саг хэрэгтэй бэшэ, ушарынь тэрэ түргэнөөр урдажа дууһадаг гээшэ. Тиимэл хадань энэ хүдэлмэрние бишыхашье унжагайруулангүй дары түргэн ябуулха, колхознигуудай олоороо гаралгые эмхидхэхэ, воскресникүүдые үнгэргэхэ хэрэгтэй. Мүнөө МТС-үүдтэ олохон тракторна бригаданууд заһабарилгаяа дүүргэжэ, механизаторнууд сүлөө гаража байна. Эдэнэрые энэ дары полинуудта гаргажа, һайрам тогтоолгодо элсүүлхэ хэрэгтэй. Колхозуудай правленинүүд һайрам тогтоолгодо ябажа байһан колхознигуудые хэрэгтэй бүхы юумэнүүдээрнь: резиновэ гуталнуудаар, мүн зэр зэмсэгүүдээр, мори унаагаар ба бусад хэрэгсэлнүүдээр хангаха уялгатай.

Һайрамай уһа гансашье поли дээрэ бэшэ, мүн сабшалан дээрэ, бэлшээри дээгүүршье шадаал һаа ехээр тогтоохо шухала. Тиигэбэл малажалдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха хэрэгтэ ехэ туһа нэмэри болоно. Мүнөө жэлдэ кукуруза ехээр тарихамнай. Тэрээнтэй хамта орооһото культурануудай талмай үргэдхэгдэхэнь. Хартаабха, овощоошье ехээр тариха байнабди. Эдэ бүхые, мүн нёдондо ган боложо, газарай хүрьһэнэй хатаһые хараадаа абажа, колхозууд болон МТС-үүд, тэдэнэй мэргэжэлтэд шииг нойто тогтоолгодо мүнөө жэлдэ илангаяа ехэ харюусалгатайгаар хандаха, энэ хүдэлмэрние энэ гэһээр лэ эхилхэ ёһотой гэжэ үшөө дахин һануулагдана.

МТС-үүд энэ хүдэлмэри үнгэргэлгэдэ ехэ үүргэтэй байһан аад, олонхи ушарта колхозуудта туһалнагүй. Тиимэ машинно-тракторна станцинуудай тоодо түрүүн Хамнигадайн МТС оролсоно. Энэ МТС мүнөө хүрэтэр юушье хээгүй. Тиихэдэ тус МТС-эй харьяата колхозууд һайрамай уһые дэмы хосороожо байна. Иимэ гээгдэнги һаналтай байһан МТС-үүдэй хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд мүнөө үедэ бүгэдэндэ буруушаагдаха байна. МТС бүхэн, механизатор бүхэн таряанай үндэр ургасын түлөө колхознигуудтай тон адляар тэмсэхэ ёһотой.

Аймагуудай партийна, советскэ органуудай зорилго хадаа үндэр ургасын түлөө тэмсэлые бодотоор толгойлхо, тиин эгээл мүнөө үедэ түрүүшын ээлжээндэ поли дээрэ, мүн ерэхэ жэлэй тарилгада хэрэглэгдэхэ парай участогуудта, сабшалангай газарнуудта шииг нойто элбэгээр барилгые хангаха уялгатай.

...абанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

...адимир Ильичын нэрэмжэтэ ...овско электродвигателиин за... ...табадахи табанжэлэйнгээ түсэ... ...мартын 31-нэй үдэшэ болзор... ...урид дүүргэбэ. Тингэжэ Моск... ...12 түрүү предприятинуудтай ... нёдондо намар абаһан уялга... ...аа заводой коллектив нэрэтэй ...ойтоор дүүргэбэ.

...сэбһөө гадуур хэдэн олон мил... түхэригэй продукци бүтээн ...гдаа. Бүтээн гаргадаг түхеэ...нүүдэйнь өөрынь үнэ 40 про... ...р химдаруулагдаа, 10 миллион ...ииг түсэбһөө гадуур алмагдаа. ...нонойхитой сасуулбал ажалай бүтээсэ 90 процентээр дээшэлһэн байна.

Табанжэлэй турша соо предприятиин уралан нарижуулагшад 3,5 мянган дурадхалнуудые оруулжа, 6,5 миллион шахуу түхэриг, хэдэн мянган тонно үнгэтэ ба хара металлнуудые алмаха арга олгоһон байна.

4 жэл гурбан һарын турша соо завод хадаа алмагдаһан түлишөөр 35 үдэр соо, алмагдаһан электроэнергеэр 80 үдэр соо хүдэлмэрилөө.

Табанжэлэй эхилһэнһээ хойшо заводой коллектив 200 шэнэ түхэлэй электрическэ машинануудые бүтээдэг болоһон байна.

(ТАСС).

ТАРЯАЛАН, САБШАЛАН ДЭЭРЭЭ ҺАЙРАМАЙ УҺА ТОГТООЕ!

Эртын борнойлго эхилбэ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). Мартын хуушаар, апрелиин эхеэр сагай уларил гэнтэ дулааржа, хабарай дулаан үдэрнүүд болобо. Һүүлэй үдэрнүүдтэ доро газарай, илангаяа хахалагдаһан газарай саһан түргэнөөр хайлаа. Газарай хүрьһэндэ шииг нойто барихын тулада Үшөөтэйн ба Цагаан-Усанай МТС-үүдэй механизаторнууд харьяата колхозуудайнгаа поли дээрэ гаража эртын борнойлго эхилбэ. Үшөөтэйн МТС-эй харьяата Кировэй, Молотовой, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудта энэ хүдэлмэри эмхитэйгээр эхилээ. Эндэ хүдэлжэ байһан тус МТС-эй тракторна бригаданууд наруули үбэр газарай пар ба намарай пар борнойлжо байна. Борнойлго аймагай бүхы колхозууд эхилжэ байна.

Цагаан-Усанай МТС-эй харьяата Кагановичын нэрэмжэтэ колхоздо эртын борнойлго эхилэнхэй. Мүн энэ МТС-эй харьяата «Коммунизм» колхоздо 6 трактораар борнойлго хэгдэжэ байна.

Сабшалангай, таряалангай газар дээрэ һайрамай уһа тогтоолгодо ехэ анхарал хандуулан, аймагай олон колхозууд энэ хүдэлмэри хэжэ эхилээ. Аймагай эмхи зургаанууд болон организацинууд шефтээ абаһан колхозуудтаа һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэридэ хабаадалсаха хүнүүдые гаргана. Доржи Банзаровай, Кировэй, Сталинай, Ленинэй, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта аймагай центрһээ ерээшэд колхознигуудтай хамта һайрамай уһа тогтоожо байна.

Һайрамай уһа тогтоожо байна

ЕХЭ-КУНАЛЕЙ. **(Телефоноор абтаба).** Республикын олонхи аймагуудайхида адли манай Тарбагатайн аймагта хабарай һүүл багаар, мүн зунай эхин һарануудта бороогүй гандуушаг байдаг. Энэ ушарһаа орооһо таряанай, тэжээлэй болон хүдөө ажахын бусад культурануудай һая ургажа байһан эшэнүүд уһагүйдэжэ ехээр доройтодог байна. Харин мүнөө апрель һарын эхеэр полинууд дээрэхи, тэдэндэ дүтэ ой модон соогуурхи саһанай хайлахада илангаяа үбэр ташалан газарнуудай полинууд дээрэ һайрамай уһа тогтоохоло ургаса яһала һайнаар ургадаг юм.

Үнгэрэгшэ март һарын хуушаар хэдэн үдэр соо наратай дулаахан үдэрнүүд боложо, илангаяа үбэр газарнуудай саһан түргэнөөр хайлажа захалаа. Энэ жэлдэ тарилга хэхэ полинууд дээрэ шииг нойто шадаал һаа ехээр бариха гэжэ шиидэһэн манай МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө полинууд дээрэ һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэридэ олон зониие гаргаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бүхы дүрбэн бригадын 28 хүн полинууд дээрэ гараад, һайрамай уһа 4-дэхи үдэрөө тогтоожо байна. Мүнөө энэ колхоздо хамта 250 гектар дээрэ һайрамай уһан тогтоогдоо. Тус колхоздо хүдэлмэрилдэг манай МТС-эй участково агроном нүхэр Савватеева энэ хүдэлмэрние саг болзортонь эмхитэйгээр захалуулжа шадаа. Мүн «Искра» колхозойхид һайрамай уһа апрелиин 2-һоо тогтоожо эхилээ. Энэ хүдэлмэридэ 11 хүн хабаадана. Колхозой полинууд дээрэ мүнөө хамта 100 гаран гектарта һайрамай уһан тогтоогдоо. Энэ хүдэлмэри үргэлжэлһөөр.

МТС-эймнай харьяата Молотовой нэрэмжэтэ колхозой таряанай ехэнхи полинуудай ара газарнуудта байдаг дээрэһээ һайрамай уһа тогтоолго үшөө захалаадүй байһаар, үглөө мүнөөгүй захалхань.

Е. Юринский, Ехэ-Куналейн МТС-эй директор.

Бичурын колхозуудай поли дээгүүр

Бичурын аймагай колхозууд энэ жэлдэ таряанай болон сабшалангай үндэр ургаса хуряахын түлөө тэмсэн ,һайрамай уһа поли дээрээ тогтоожо байна. Харланай сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай хүдэлмэрилэгшэд һайрамай уһа тогтоожо эхилһээр хэды хонобо. Хэдэн арбаад гектар газар дээрэ уһан тогтоогдоо.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз сабшалан, таряалангайнгаа газар уһалха айхабтар ехэ арга боломжотой—эндэхи гол горхонууд уһа элбэгтэй юм. Мүнөө энэ колхозой таряанажалай бүхы гурбан бригада тус бүридөө хэдэн хүнүүдые һайрамай уһа тогтоохо хүдэлмэридэ гаргаба.

М. Смолин.

Республикын ажалшад бүхы советскэ арадтаяа хамта Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые халуунаар һайшаана

Арадай хүсэл зориг

Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гар табилгада зорюулагдаһан суглаан Улан-Удын оёдолой фабрикада Горпромкомбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалгатайгаар болоо.

Фабрикын директор нүхэр Кочигин «Атомна дай бэлэдхэлдэ эсэргүү бүхы дэлхэйн ажалшадай тэмсэл» гэһэн элидхэл хээ. Элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэгшэд дайнда дурагүйбди, амгалан тайбан байдалай түлөөбди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлбэд.

Фабрикын хүдэлмэришэн нүхэр Туркина үгэ абаба.

—Зэрлиг муухай империалистнууд дахяад дай һүжэрөөхэ хүсэлэнтэй,—гэжэ тэрэ хэлэнэ. — Тэрэ дайндаа империалистнууд олониие хюдаха атомна ба водородно зэбсэгүүдые хэрэглэхээр бэлдэнэ. Бүхы дэлхэйн арадууд дайнда дурагүй, амгалан байдал зохёохые, атомна хүсэ ажахыдаа хэрэглэхые хүсэнэ. Эхэнэрнүүд, Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табихадаа бидэнэр өөһэдынгөө үхибүүдые дайнһаа, үхэлһөө аршалнабди. Үхибүүдтээ дуратай эхэ бүхэн Эб найрамдалай түлөө жагсана. Атомна зэбсэг хорихын түлөө, үхибүүдэйнгээ зол жаргалай түлөө энэ Хандалгада гараа табия!

Үгэ хэлэһэн хүдэлмэришэд Серебрякова, Бимбаев, Фомин болон бусад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табихыень бараниие уряалба.

Удаань, суглаанда хабаадагшад президиумэй столдо дүтэлэн ерэжэ, Хандалгада гараа табяад, Эб найрамдалай түлөө ами наһаа гамнангүй тэмсэхэ байһанаа гэршэлбэд.

Т. Санжиева.

Эб найрамдал мандаг

Улан-Удын «Механлит» заводой механическа цех. Эндэ хоёр халаанай хүдэлмэришэд, мүн инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад олоороо сугларанхай.

Уданшьегүй Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада зорюулагдаһан суглаае комиссиин гэшүүн нүхэр Дворжак нэрьемэ альга ташалган доро нээбэ.

—Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые үнэн зүрхэнһөө һайшаанаб,—гэжэ заводой солото слесарьнүүдэй нэгэн нүхэр Белоусов хэлэбэ.—Манай хүдэлмэришэ хүдэр гараар бүтээгдэһэн завод, фабрикануудые, город, тосхонуудые далайн саадахи галзуурһан нохосуудта һандаргаалгахагүйбди. Минии ажал бүхы дэлхэй дээрэ Эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ нэмэри болог лэ!

Удаань заводой механическа цехын үнинэй токарь нүхэр Оловников трибунада гаража, иигэжэ мэдүүлбэ:

—Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэхые уряалһан Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые өөрынгөө үнэн зүрхэнһөө һайшаанаб, тэрэнние дэмжэнэб. Эб найрамдалые үнэн сэхэ ажалаараа дэмжэнэб. Апрель һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар, 180 процент хүрэтэр дүүргэхэб.

—Бүхы дэлхэй дээрэ Эб найрамдал хүсэгшэ бүхы хүн түрэлтэндэ алдар соло!—гэжэ слесарь нүхэр Гребенчиков трибуна дээрэһээ мэдүүлбэ. «Эб найрамдал мандаг лэ!» гэһэн юрөөлтэйгөөр би Хандалгада гараа табинаб.

Тэрэшэлэн заводой хүдэлмэришэд Коркина, Полевая болон бусад Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгые һайшааһан тухайгаа мэдүүлхэ зуураа, «ажалдаа шэнэ амжалтануудые түйлахабди. Энэмнай Эб найрамдалда нэмэри болохол» гэжэ мэдүүлээ.

Ц. Пылов.

Үдэр бүхэнэймнай ажал эб найрамдалай түлөө

Аймагай колхозууд, МТС-үүд болон предприяти, эмхи зургаануудаар Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Хандалгада гараа табилгада зорюулагдаһан суглаанууд политическэ дэбжэлтын оршон байдалда боложо үнгэрнэ.

Гусино-Озёрск шахтын Рудоуправлениин коллективэй суглаан болоо. Тус суглаан дээрэ үгэ хэлһэн нүхэд атомна болон водородно бомбонуудые үйлэдбэрилгэ хорихо тухай шанга эрилтэнүүдые хэнэ.

Эгээн түрүүлэн трибунада гаража үгэ хэлэһэн хоёрдохи шахтын электрослесарь Сазонов иигэжэ мэдүүлбэ:

—Эб найрамдалай Хандалгада тон ехэ баяртайгаар би гараа табинаб. Манай шахтын бүхы хүдэлмэришэд энэ Хандалгые дэмжэнэ, һайшаана. Манай арад хархисуудай заналгаһаа айдаггүй. Шунахайрһан агрессорнүүдтэ Эхэ оромнай нэгэнтэ бэшэ шанга сохилтонуудые үгэһыень бидэнэр мэдэнэбди,—гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр үгэ абаһан солото проходчигуудай нэгэн нүхэр Делягин тус Хандалгые һайшааһан тухайгаа мэдүүлхэ зуураа, апрель һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид, һайн шанартайгаар дүүргэхэб. Тэрэшэлэн бидэнэй гараар малтан абтаһан нүүрһэн хадаа манай социалистическэ экономикын үндэһэ һуури бологшо хүндэ индустриие саашадань хурдан түргэнөөр хүгжөөлгэдэ ашаг ехэтэй нэмэри боложо үгэхэ байна. Энэ үдэр бүхэнэймнай ажал эб найрамдалай түлөө тэмсэлыемнай бэхижүүлжэ байхал,—гэжэ хэлэбэ.

Суглаанда үгэ хэлэлгэнэй дүүрэмсээр хара комбинезон үмдэһэн шахтёрнууд столдо ошожо Хандалгада гараа табина.

Б. Ширеторов.

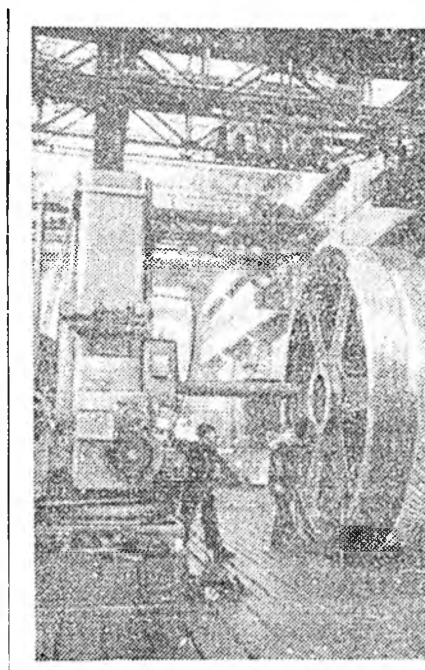

Сталинска область. Сталинай нэрэмжэтэ Ново-Краматорска завод юумэ ургэдэг шахтна хүсэтэ машинануудые олоор бүтээн гаргадаг болоо. Эдэ машинануудай томо томо детальнуудые нэгэдэхи механическа цехын станочнигууд үйлэдбэрилдэг байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: строгальщигууд П. Чернега (зүүн гарһаа) ба Д. Годунко шахтна хүсэтэ машинын редукторэй мөөрые мүлин жэгдэлжэ байна. Тэдэнэр халаанайнгаа нормые 3 дахин үлүүлэн дүүргэдэг юм.

ТАСС-эй фотохронико.

Венгриие сүлөөлһөөр 10 жэлэй ойдо зорюулагдан Москвада баярай суглаан болобо

Гитлеровскэ булимтарагшадһаа Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлһөөр 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан апрелиин 2-то Москвада болоо. Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет, харин оронуудтай культурна холбоо байгуулха Бүхэсоюзна общество, СССР-эй Культурын министерство энэ суглаа эмхидхэһэн байна.

Венгерскэ Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугуудаар Союзуудай Байшангай Колонно зал шэмэглэгдэнхэй байба.

Үйлэдбэриин новаторнууд, наукын болон культурын ажал-ябуулагшад, нийтын организацинуудай түлөөлэгшэд, советскэ армиин сэрэгшэд зал соо сугларaa. Венгерскэ Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Ференц Мюнних, Венгерскэ Арадай Республикын Культурын министр Иожеф Дарваш түрүүтэй венгерскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегациие, академик Эрик Мольнар түрүүтэй венгерскэ түүхэшэдэй делегациие суглаанда хабаадагшад халуунаар амаршалаа. Москвада байдаг хэдэ хэдэн посольствонуудые толгойлогшод суглаан дээрэ мүн лэ байлсаа.

Вечерые нээхэ зуураа, ВЦСПС-эй секретарь Н. В. Попова Венгерскэ Арадай Республикын Посол Ф. Мюнних болон зал соо байлсаһан венгерскэ культурын ажал-ябуулагшадые халуунаар амаршалаа.

«Венгриин сүлөөлэгдэһөөр 10 жэлэй ой» гэһэн темээр КПСС-эй ЦК-гэй дэргэдэхи общественнэ наукануудай академиин ректор СССР-эй Наукануудай академиин гэшүүн-корреспондент Ф. В. Константинов элидхэл хээ.

Промышленностьда, хүдөө ажахыда ба сүлөөтэ венгерскэ арадай культурна ажабайдалда эдэ жэлнүүдтэ болоһон ехэ хубилалтанууд тухай, советскэ ба венгерскэ арадуудай хоорондохи экономическа болон культурна холбоо барисаанай улам бэхижэжэ байһан тухай, социалистическэ хүсэн түгэлдэр лагериин бүхы арадуудтай хамта зэргэлэн ябажа Венгриин арадуудай эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байһан тэмсэл тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хэлээ.

Венгерскэ Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг Посол Ф. Мюнних, венгерскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегациие толгойлогшо И. Дарваш нэрьемэ альга ташалгаар угтагдан вечер дээрэ үгэ хэлээ. Өөрынгөө ороной арадай зүгһөө советскэ хүнүүдтэ халуун амаршалга тэдэнэр хүргөө.

Вечерэй түгэсхэлдэ Венгриин искусствын мастернуудай ба московско театрнуудай артистнуудай хабаадалгатайгаар ехэ концерт харуулагдаа.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Мяха, һү, тоһо ехээр абахын түлөө

(КПСС-эй Кабанскын айкомой пленумһээ)

Кабанскын аймагта үүлтэр һайнтай мал олоор үсхэбэрилжэ, гүрэндэ һү, мяха, тоһо болон малажалай бусад ашаг шэмые элбэгээр үгэхэ ехэнүүд арга боломжонууд бии. Эндэ ниитын малда хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ сабшалан бии, бэлшээриин газараар элбэг, мүн малажал дээрэ үни удаан ажаллаһан дүршэл ехэтэй кадрнууд олон.

Гэхэ зуура, партиин айкомой һаяхан боложо үнгэрһэн пленум дээрэ аймаг дотор һү, мяха ба малажалай бусад ашаг шэмые үйлэдбэрилгэ мүнөөнэй эрилтэдэ холо хүрэнэгүй гэжэ онсо тэмдэглэгдэбэ. Айкомой секретарь нүхэр **Печкин** элидхэл соогоо малажалай мүнөөнэй байдал ба саашадань хүгжөөхэ арга замууд тухай тогтон хэлээ.

—Малажал үсхэбэрилгын гээгдэлэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ. —гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ,—аймагай партийна, советскэ органууд, мүн колхозуудай правлени болон партийна эхин организацинууд малажалые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, нютагай арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэнэгүй. Эдэ шалтагаануудһаа боложо ниитын малажалай ашаг шэмэ үгэлгэнь бага байһаар. Үнгэрһэн жэлдэ эдлүүриин газарай 100 гектар бүриһөө 6,2 центнер мяхан, 38 центнер һүн, тиихэдэ таряалангай газарай 100 гектар бүриһөө 1535 үндэгэн абтаһан байна.

Гэхэ зуура, энэ жэлдэшье илангаяа үнеэдһээ һү һаалга бага зандаа. Үнгэрһэн 6 һарын дүнгүүдые хараада аймаг дотор үнеэн бүриһөө һү һаалга нёдондо жэлэй энэ үеынхиһөө оройдоо 46 литрээр дээшэлһэн, тиихэдэ эндэхи Чкаловай нэрэмжэтэ колхоздо 8 литрээр доошолһон байха юм.

Малажалай ашаг шэмэ үгэлгын хэмжээнэй иимэ бага байһанай гол шалтагаан хадаа тэжээлэй бата бэхи базын байгуулагдаагүй, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдэй хүсэд механизацилагдаагүй ба ниитын малые һайн байраар хангаагүй дээрэһээ болоно гэжэ, элидхэлшэ ба үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Тиимэһээ партиин айкомой пленум хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар баталан абаһан хэмжээ-ябуулганууд соогоо ниитын малые гүйсэд хангаха тэжээлэй база байгуулгада гол анхаралаа табиһан байна.

Ороохо таряа ехээр тарижа ургуулга малажалые саашадань амжалтатайгаар хүгжөөлгын гол арга нүхэсэлынь мүн. Ажахыгаа хүгжөөхын тула колхозуудай баталан абаһан хэмжээ-ябуулганууд дотор 1960 он хүрэтэр таряанай валовой суглуулбарие 2 дахин дээшэлүүлжэ, гектар бүриһөө 18 центнер ургаса абахаар хараалагдана. Энэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тулада шугы бургааһа сэбэрлэхэ, шэнэ ба боро газар эдлүүрилхэ, мүн хуушан газараа һайжаруулха шухала. Хүдөө ажахын культурануудай ургасые дээшэлүүлхын зорилгоор энэ жэлдэ мянга гаран гектар таряалангай газарта известковани хэгдэхэ, тиихэдэ минеральна болон нютагай үтэгжүүлгэ улам үргэнөөр хэрэглэгдэхэ байна.

Ороохо таряанай валовой суглуулбарие дээшэлүүлхэ арга боломжонуудай нэгэн хадаа кукуруза тарилгые үргэдхэлгэ болоно. Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд кукуруза тарилгада ехэ анхарал хандуулһан байна. Аймаг дотор энэ жэлдэ 1500 гектарта кукуруза таригдаха юм. Гансал Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ 300 гектар тарихань. Тиихэдэ 1960 ондо аймаг дотор кукуруза тарилгын талмай 2 мянган гектарта хүргэгдэхөөр хараалагдана.

Кабанскын аймагта кукуруза тарилгаар зарим тэды дүй дүршэл бии юм. Хрущевой, Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд нёдондо яһала һайн ургаса хуряагаа һэн. Тиимэһээ нёдондо жэлэй дүй дүршэлые хараадаа абан мүнөө жэл эндэ гектар бүриһөө дундa зэргээр 200 центнер шэмэтэ тэжээл ба эдеэшэжэ байһан ороохо абахаар хараалагдаа.

Сабшалангай газарые үргэдхэхын тулада Темлюйскэ, Брянска болон Колесовско һужааг намаг газарнуудые хатаабал, тэжээлэй базые нилээд ехэдхэхэ арга боломжо бии. Теэд эдэ газарнуудые хатаахын тулада механизмууд хэрэгтэй.

Пленум дээрэ үгэ хэлэгшэд нүхэд **Дементьев, Урнышев**, МТС-эй директор нүхэр **Н. Кириков** болон бусад энэ хүдэлмэриин урагшаа ябадаггүй тухай шүүмжэлээ. Эндэхи намаг газарнуудые хатааха зорилгоор хэдэн жэл удаа шэнжэлэлгын хүдэлмэри хэгдэһэн байгаа. Теэд республикын Министрнүүдэй Совет энэ асуудалые шиидхэхын тулада мүнгэ зөөри һомолногүй, техникэ үгэнэгүй гэбэ.

Эдэ болон бусад хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлһэнэй ашаар аймаг дотор 1960 ондо эдлүүриин 100 гектар бүриһөө 207 центнер һүн, 20 центнер гахайн мяхан, 73 килограмм нооһон, мүн таряалангай 100 гектар бүриһөө 26300 үндэгэн абтадаг болохо юм.

Эдэ зорилгонуудай хэды ехэ байбашье һаань, тэрэниие бэелүүлхэ арга боломжонууд гүйсэд бии. Малай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэһэнһөө, хабарай тарилгые агротехническэ богони болзор соо дүүргэһэнһээ эдэ хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлгэ бухыдөө дулдыдана. Тиимэһээ аймагай партийна, советскэ болон хүдөө ажахын органууд эмхидхэлэй горьтойхон хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй.

Гэхэ зуура, колхозуудай правленинүүд болон партийна организацинууд КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй табиһан зорилгонуудые бэелүүлгэдэ колхознигуудые элсүүлэн ударидажа үшөөл шадаагүй, колхозникуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин һулаар табигдаһан тухай пленум дээрэ хэлэгдээ.

Аймагай колхозууд хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриие хангалтагүйгөөр ябуулна. Олохон колхозууд тарилгада хүсэд хүрэхэ үрэһэ хүрэнгэ бэлэдхээгүй, үрэһэеэ тарилгын кондицида хүргөөгүй байһан тухай пленум дээрэ шүүмжэлэгдээ. Ленинэй, Булганинай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозуудта тэжээл хэмһээ үлүү гаргашалагдана, мүнөө малай үбэлжэлгэдэ ехэ бэрхэшээлнүүд тохёолдоно.

Партиин айкомой пленум 1955—1960 онуудта малажалай ашаг шэмэ эрид дээшэлүүлхэ тухай зохихо хэмжээ-ябуулгануудые баталан абаһан байна.

Парторганизациин секретарьнуудай семинар

КПСС-эй Кударын айком аймагай колхозууд, МТС-үүд болон эмхи зургаануудай парторганизациин секретарьнуудай нэгэ үдэрэй семинар һаяхан үнгэргэбэ.

Тус семинар дээрэ партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гол асуудалда зорюулагдаһан хэдэн элидхэл, лекцинүүдые айкомой таһагые даагшад ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэд уншаба. Эдэ лекцинүүдэй дунда «Бурят-Монголдо кукуруза тарилгын удхашанар ба тэрэнэй агротехникэ тухай» темээр Ехэ-Кударын МТС-эй главна агроном нүхэр Журавлёв һонирхолтой лекци уншаһан байна.

Һүүлээрнь парторганизациин секретарьнууд партийно-эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэлые андалдажа, үргэн хөөрэлдөө хэбэ. Партиин айкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Федоров үгэ хэлээ.

С. Таханов.

Хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн

КПСС-эй Түнхэнэй айкомой дэргэдэ «Бурят-Монголой үнэн» ба тус аймагай «Красное знамя» газетэнүүдэй хүдөө бэшэгшэдэй зүблөөн болобо. Зүблөөн дээрэ «Партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоол ба газетын зорилгонууд тухай» асуудалаар аймагай газетын редактор нүхэр Жанчипов элидхэл хэбэ.

Тус зүблөөндэ байлсаһан хүдөө бэшэгшэд, ханын газетэнүүдэй редакторнууд, дээрэ дурсагдаһан асуудалые зүбшэн хэлсэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, ханын газетэнүүдэй, мүн аймагай «Красное знамя», «Бурят-Монголой үнэн» газетэнүүдэй үмэнэ табигдаһан шухала зорилгонууд тухай хэлэбэд. Хүдөө бэшэгшэд газетэнүүдэй дутуу дундануууд тухай хэлэхэ зуураа, хүдөөгэй бэшэгшэдэй хүдэлмэриие һайжаруулха талаар шухала дурадхалнуудые оруулһан байха юм.

Тус зүблөөн дээрэ КПСС-эй Түнхэнэй айкомой хоёрдохи секретарь нүхэр Белкин байлсажа, үгэ хэлэбэ.

Колхозникуудта зорюулһан лекци

Мартын эсэс багта Иволгын аймагай «Коммунизм» колхоздо КПСС-эй обкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Н. Миронов «Уласхоорондын байдал тухай» лекци уншаа.

Нүхэр Миронов гүнзэгы удхатай лекциеэ зохидоор уншажа, Хурамша болон Кокорино тосхонуудай зуу гаран колхозникууд ба интеллигентнэрые ехээр һонирхуулба.

Г. Дабалаев.

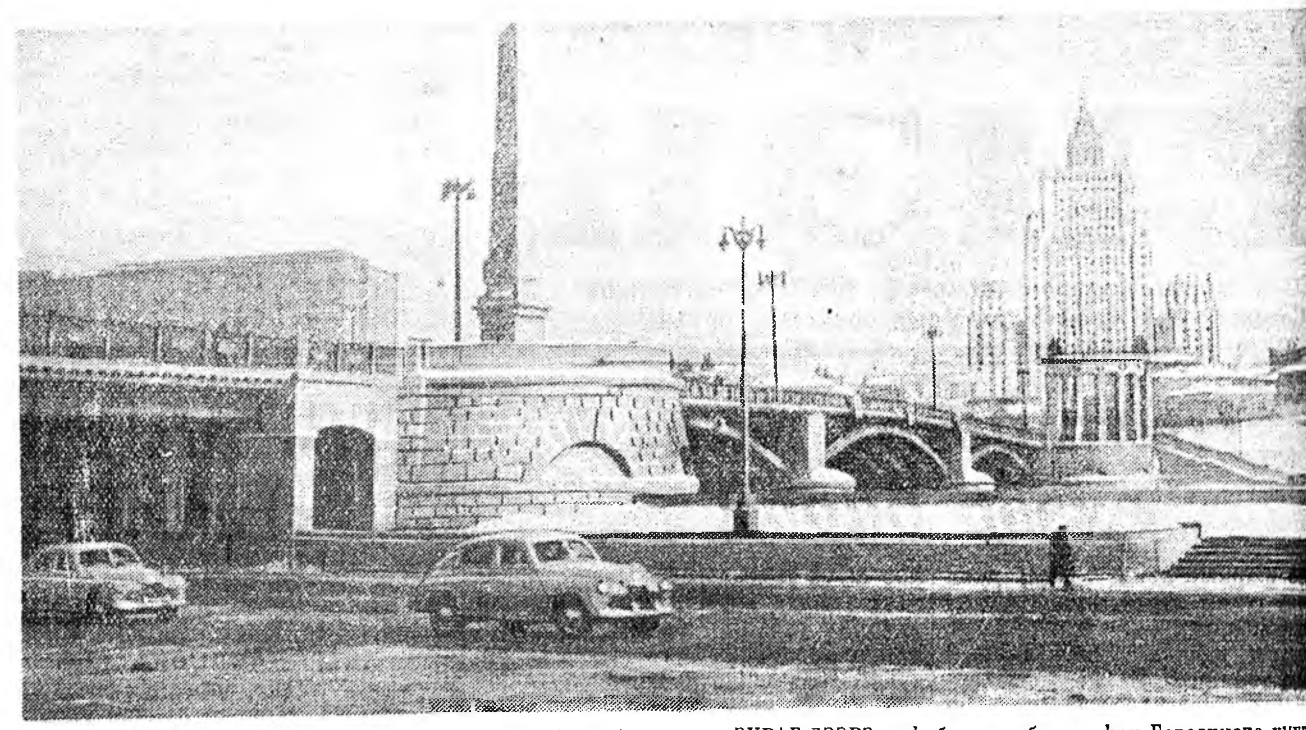

Москва. Столицын Киевскэ район жэл бури гоё һайхан болгогдожо байна. Эндэ харгы барилгын ба заһабарилгын ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнэ. Москва мүрэн дээгүүр гарадаг Бородинскэ хүүргэ нилээд үргэдхэгдөө.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заһабарилан баригдаһан Бородинскэ хүүргэ.

ТАСС-эй фотохронико.

Майн нэгэнэй һайндэрые ажалай бэлэгүүдээр угтая!

☆

Сэлэнгын ябахын урда тээ

Сэлэнгэ мүрэнэй уһанзамшад навигациин эхилтэр судануудаа гүйсэд бэлэн болгохын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Техническэ участогай хүсөөр заһабарилагдажа байгаа судануудта эхэнэрнүүдэй тусхай бригада эмхидхэгдээ. Энэ бригада судануудые шэрдэнэ. Бригадын гэшүүд хүдэлмэреэ апрелиин 10-да дүүргэхээр хараална. Нүхэд Меньшиков, Ласточкин, мүн бусадшье качегарнууд земснарядууд болон пароходуудай котёлнуудые сэбэрлэжэ байна. Министрын хүндэлэлэй грамотада хүртэһэн, дүй дүршэлтэй кочегар нүхэр И. Н. Меньшиков пароходуудай котёлнуудые һайнаар заһабарилха хэрэгтэнь кочегарнуудта туһална.

Судануудай ашаа шэрэлгые дээшэлүүлхэ тушаа хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаба. Земснарядуудай, мүн шэнжэлэн бэдэрэлгын хүдэлмэри эрхилдэг бригадануудай технигүүд ерээдүйн навигациин түсэб болон графигые зохёожо дүүргүүтэй байна.

Байкало-Селенгинскэ техническэ участогай дэргэдэ һаяхан мотористнуудай курса эмхидхэгдээ. Тэндэ замай мастернууд болон хүдэлмэришэд, хамта 16 хүн һуралсана.

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой цехүүдтэ мүн лэ хүдэлмэриин харюусалгатай үе ерэнхэй. Навигацида ябадаг олон тоото хүдэлмэришэд навигациин дүүрэхэһээ эхилээд, навигациин эхилхэ үе хүрэтэр заводой дархалалгын цехтэ жэл бүри ажалладаг юм.

Уһанзамайхид Майн 1-нэй һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаад, навигацияа түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэжэ байна.

Д. Балданов.

☆ ☆

Түрүүшүүлэй нэгэн

Заводой гудогой хуугайлжа, ажалай үдэрэй эхилхэдэ ПВЗ-гэй паровозо-механическа цехын толтошон Михаил Осипов паровозно букс станогтоо бүхэлэн һуулгажа байба. Энэ халаандаа табан букс толтодон нүхэлхэ гэжэ тэрэ бодоһон байгаа. «Халаан бүхэнэйнгөө нормые хоёр дахин дүүргэн, Майн 1-нэй һайндэрые угтахаб» гэжэ тэрэнэй һаяхан абаһан уялга дотор хэлэгдэнэ.

Тэрэ хадаа үнэтэ сагайнгаа нэгэшье минутые гээнгүйгөөр, шамдуу түргэнөөр станогоо хүдэлгэжэ ороно. Михаилай хажууда тоног зэмсэгүүдынь эмхи гуримтайханаар табяатай. Хэрэгтэй юумэеэ тэдээн сооһоо бэдэрэлгэгүйгөөр олоод абана. Станогойнгоо хүдэлмэриие наринаар харууһална. Отолуурайнь хүнгэхэнөөр ябахадань, станогойнгоо түхэреэн барюулые иишэ тиишэнь эрьюулэн үшөө даамайханаар отолуулаад үзэнэ.

Михаил Осипов 1950 ондо советскэ армиһаа табигдаад түрүүшынхеэ заводой хүдэлмэришэн болоо һэн. Тэрэ хадаа толтошоной мэргэжэл шудалха гэжэ шиидэһэн байг[…] Эгсэ гурбан жэл соо Михаил ү[…] зүрхэнһөө оролдожо, толтошо[…] разрядтай болоһон байна. Түр[…] шээр бэеэ даагаад хүдэлмэри[…] эхилхэдээ тэрэ элдэб бэрхэша[…] нүүдтэй тохёолдодог, үсэд ша[…] оролдолгоор тэдэниие дабадаг һ[…]

Мүнөө Михаил Осипов цехын[…] түрүү толтошодой нэгэн болон[…] Паровозно буксын нүхэнүүдые то[…] тодон соолохо гээшэ тиимэ хүн[…] хэрэг бэшэ. Тиигэбэшье, энэ нов[…] рай бүтээһэн деталь хэм хэмж[…] соогоо хэгдэһэн байдаг. Эдэ үд[…] нүүдтэ цехын хүдэлмэришэдэй ду[…] да Майн урдахи мүрысөөн үр[…] нөөр дэлгэржэ байна. Ажалай в[…] тада жагсаһан нүхэр Осипов ажал[…] шэнэ аргаар эмхидхэнэ. Букс бол[…] бусад томо томо детальнуудые х[…] ехэтэй станогто, тиихэдэ жэжэ [...] тальнуудые юрын станогто бүтэ[…] Иигэжэ хүдэлмэрилһэнэйнгөө аша[…] тэрэ халаан бүхэнэйнгөө норм[…] хоёр дахин дүүргэнэ.

М. Власьевский.

Автомадуудаа дүүрэнээр ашаглана

Улан-Удын ликёро-архиин заводой цехүүд соо Майн нэгэнэй хүндэлэлэй социалистическэ мүрысөөндэ орохые хүдэлмэришэдые уряалһан лозунгнууд харагдана. Заводой коллектив табадахи табанжэлэй түсэбые болзорһоонь 3 һара урид дүүргэхэ гэһэн уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлэн, ажалайнгаа бүтээсые саашадань дээшэлүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэжэ байна.

Заводой коллектив үнгэрэгшэ февраль һарада валовой продукци гаргаха түсэбөө 8 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байгаа һаа, март, апрель һарануудай түсэбүүдые бүри ехээр үлүүлхэ зорилготой.

—Хүдэлмэришэднай Майн нэгэнэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһаар хэдэхэн хонобо. Һаяд[…] тодхогдоһон автомадуудаа дүүр[…] хүсөөрнь ашаглажа, халаанайн[…] нормые үлүүлэн дүүргэдэг болоб[…] ди,—гэжэ эюулгын цехын нача[…] ник нүхэр Литвинов хөөрэнэ. А[…] лай бүтээсые дээшэлүүлхэ тал[…] энэ цех завод соогоо түрүүлжэ я[…] на. Эндэ табанжэлэй түрүүшүүл[…] лээд олон. Тэдэнэй тоодо н[…] торнууд нүхэд Власова, Га[…] лова гэгшэдэй бригаданууд оро[…] но. Конвейер дээгүүр ерэжэ бай[…] шэлнүүдтэ автоматчигууд архи[…] ринаар эюулнэ. Шэлнүүдые та[…] ха, ласадаха хүдэлмэри поточно [...] гаар хэгдэнэ.

Д. Будаев.

БАРГАЖАНАЙ БАЯН ТАЙГАДА

Хүхэ номин мүлһөөр хушагдаһан Байгал далайн зүүн эрьеһээ эхилээд, ой тайга үргэлжэ нэмжынэ. Үбэлдөөшье ногоон шэлбэһэ мүшэртэй модод нойрһоо үшөө һэрээдүй шэнги түглылдэн харагдана. Эдэ модонуудай дундуур нэбтэ харбаһан наранай элшэдэ саһанай хярмаг мүнгэтэн ялалзана. Ойро тойрон хон жэн, ямаршье амитанай ябадаггүй юм шэнги. Үнэндөө оройдоошье тиимэ бэшэ...

Үндэр хушын оройдо һууһан нэгэ шубуун хүниие обёорхотойгоо зэргэ саашаа ниидэбэ. Хаанашьеб, тоншуулай модо тоншохо абяан шэхэнэй үзүүртэ дуулдаадхина. Боролжын оёорто эдеэлжэ байһан шандаган үргэжэ, хоёр шэхээ нюргандаа нялан сахилгаан түргэнөөр гүйжэ арилна...

Үсхэнөөр ургаһан сагдуулнууд сооһоо нэгэ нохой гүйжэ гараад, ойро тойрониие шэртэн хаража байтараа эзэнэйнгээ эшхэрхые дуулажархёод, харюу абяагаа үгэн, аалихаанаар хусаад дороо хэбтэшэбэ. Булга агнажа һураһан нохой байһан тулада гүйжэ ябаһан шандага, шубуу шонхорто һамаарнагүй, гансал эзэнэйнгээ бэдэржэ ябаһан үнэтэ ангай мүр олохо хүсэлтэй.

Уданшьегүй санатай ангуушан саһан дээгүүр һолжорһоор нохойн хажууда хүрэжэ ерээд, һахалдаа хүрэһэн мүльһэнүүдые буталжа бажуун хаяна. Энэ хадаа суута ангуушан Георгий Андриянович Шелковников болоно.

—«Тайга», мүнөөдэр яагаа олзогүйхэн болохоёо һанаад байнабибди. «Волчогнай» хаана үгы болошооб? — гэжэ хажуудань шарбаганажа байһан нохойдоо хэлэнэ.

Эдэ хоёрой хөөрэлдэхэ абяагаар «Волчок» гэжэ шара нохойнь, гүйһэндөө халуудажа хэлээ тээ ехээр гарганхай харайжа ерэбэ. «Волчок» нүгөөдэдөө орходоо һураггүй зүрхэтэй, баабгайн нүхэ олохоодоо бэрхэ, ехэ агнууша нохой. Тэрэ хадаа Георгий Андрияновичын эгээл найдамтай нүхэрынь юм. Элдэб аюулай болоходо эзэндээ туһа хүргэдэг байна. Табан жэлэй саада тээ иимэ нэгэ ушар болоһон юм:

Баргажанай заповеднигтэ үсхэбэрилэгдэжэ байһан булгануудай тэжээлдэ мяхан дутаад нэгэ хандагай алахые Георгий Андрияновичта даалгагдаһан байгаа. Ангуушан «Волчогоо» дахуулаад, хандагайнуудай хужар долёодог газар бэдэрэн гараба. Отогтоо нохойгоо уяад, хоёр һүни удаагаар хужарта тэрэ һуугаашье һаа, нэгэшье ан барибагүй. Гурбадахи үдэртөө арба гаран пүүдэй нэгэ эрэ хандагай унагаажархёо. Мяхыень отогтоо зөөһөөр байтарнь зунай наран түргэндөө орошобо. Һүүлшынгээ мяха хотоомходоо хэжэ үргэлөөд ябажа ябатарнь, нохойнь түрүүлэн буртаг руу гүйжэ ороод, ехээр хусаба. Нүхэр Шелковников үргэбшэеэ хаяжа, буугаа түргөөр һомолоод, баяртайханаар нохой тээшээ харайн ошобо.

Нохойдоо хүрөөд, харан гэхэдэнь баабгайн хоёр заахан хүбүүд нэгэ нарһан өөдэ абиржа байба. Ондоо, томо ан гэжэ һанаһан ангуушан урмаа хухарһандаа нёлбожорхибо. Тиихэтэйгээ зэргэ «гүлгэдэйнгөө эндэ байгаа хада эхэнь холо бэшэ, хэзээшье гүйжэ ерэхэнь» гэжэ бодобо. Нюрга руунь хүйтэ даан, эхэ баабгайн хаанаһааншье, хэдышье түргөөр таража ерээ һаа, бэеэ хамгаалхаар бэлэн болоод, иишэ тиишээ хаража байба.

Удаахан хүлеэбэ—баабгай үгыдэ үгы. Боро хараан боложо захалхадань, ангуушан нохойгоо дахуулаад үнөөхи хандагайнгаа мяхан тээшэ ошобо. Хүрүүтэй ябатарнь уур сухалаа баттаажа ядаһан баабгай гэнтэ дээрэнь буужа ерэбэ. Ангуушан хажуу тээшээ даб гэхэтэйгээ зэргэ гэшүүһэнһээ тороод, буугаа дороо дараад унашаба. «Баабгай даража унахань, яалдагшаабиб!» гэжэ тэрэ һанаадхина. Теэд гэнтэ ондоо ушар болошоо. Хоёр алха хажуудань ерэһэн баабгай гэдэргээ эрьежэ, хойто хоёр хүл дээрээ бодожо ерээд, нюргандань аһашаһан нохойтой носолдошобо.

«Волчок! Нүхэрни абарбаш!» гэжэ һанахатайгаа зэргэ Георгий Андриянович хүл дээрээ байгаа. Энэ аюулта арьяатан нюргандаа хашаг шэнгеэр няалдашаһан нохойдо хүрэжэ ядан, ээрсэг шэнги эрьелдэжэ байба.

Гэнтэ буугай абяан наяржа, баабгай шүдэнүүдээ ирзайлгаһан зандаа өөдөө харан унашаба. «Волчок» эзэнээ абархын тулада айхаяа мэдэнгүй, хэдышье бэрхээр тулалдаа һаа, арьяатанда бага зэргэ хазуулһан байжа ябажа шадахаяа болин хэбтэшоо һэн.

Георгий Андриянович «Волчогоо» отогтоо абаашажа, хэдэн хоногто бага үхибүүндэл харууһалан, хүлдээрэнь гаргаһан байгаа.

...Мүнөө, агнууриин энэ сезоной нэгэ үдэр Баргажанай **тайгын гүн** дунда нохойнуудтаяа **амаржа һуу**тараа нүхэр Шелковников **булганай** халуун мүртэ хайшан гээд орохо тухай бодоно. Нохойнуудынь хоёр тээнь хэбтэн, эзэнээ шарайшалан харана.

Эзэнэйнгээ захиралтые ойлгодог болоһон «Тайга» уридлан харайжа ошобо, ангуушан «Волчогоо» дахуулаад, хойноһоонь аалиханаар санаар һолжорон ябана. Тээ саашалан ябатарнь нэгэ шобхо үндэр оройтой хадын хормойдо «Тайгын» хусаха абяан элихэнээр дуулдаба. Ангуушан байжа шагнаад, хоёр хургаяа амандаа хэжэ, шанга гэгшээр эшхэржэрхибэ. Нохойн үшөө хэды дахин дээрэ дээрэһээнь хусажархихада Георгий Андриянович булганай мүрэй олдоһые мэдээд, урматайгаар ябадалаа түргэдхэнэ. Солото ангуушан Георгий Шелковниковой ажал үдэр бүхэндэ иигэжэ эхилдэг байна.

* * *

1900 он. 16-тайхан Гоша нютагай баянай ажахыда дүрбэдэхи жэлээ загаһашалжа байба. Эсэгэнь үхибүүдээр олон, Гошоһоо доошо үшөө хэдэн үхибүүд байгаа. Хоёр аханадынь—Феофан Григорий хоёр дүршэлтэй ангуушад болонхой, эсэгэдээ нилээд туһа хүргэдэг болоод байба. Эсэгынгээ загаһашан болгохо гэжэ хэды оролдобошье һаань, Георгий багаханһаа хойшо ойн ангуушан болохо тухай ехэтэ бододог һэн. Үбэлэй нэгэтэ үдэр аханарынь агнууриида мордохоёо түхеэрбэ. Эхэ, эсэгынгээ табихагүйе мэдэжэ байбашье, Гоша хамаг юумэеэ хуу бэлдээд, баабайнгаа буу хэдэхэн патронтойгоор абаашажа, газаа үбһэн соогоо хэжэрхибэ. Үглөөгүүр аалиханаар бодожо, аханарайнгаа хөөрэлдэхые шагнан, хайшан гээд тэдэнээ дахаад ойдо гаралсаха тухайгаа бодоно. Уданшьегүй аханарынь гаража ошобо хэбэртэй. Кухни соо гансал эсэгынь дуугарха дуулдана.

—Гоша мүнөөдэр үнеэдээ уһалдаг соолго заһаг,—гэһэн эсэгынгээ захиралтые дуулахадаа агнахаяа байһан хүнэй нюрга руу хүйтэ даашаба. Теэд зориһонһоо сухарихагүйн тулада тэрэ нэгэ һамбаагаар газаа гаранхай, үнөөхи нюуһан буугаа үргэлжэ, санаяа хүлдөө хээд ахадайнгаа мүрөөр ой тээшэ гүйбэ. Үбэлэй наранай һаяхан гаража байхада Георгий деревниһээ нилээд холо ошоһон, аханадаа хүсэхэ зорилготой бүхы шадалаараа урагшаа дабшана, һуужа амархашье дурагүй, нюрга руунь хүлһэн адхарна, хоолойнь хатана. Үдэшын боро хараан боложо байхада тэрэ мүлһөөр хушагдаһан Чывыркуй голой эрье дээрэ аханадайнгаа гал түлижэрхёод һуухада хүсэжэ ерэбэ.

Гошын ерэхые хүлеэгээгүй Григорий Феофан хоёр урда урдаһаа харалсан, хэлэхэ үгээ оложо ядан байбад...

—Намайгаа бү хараагыт, хайралыт, ангуушан болохомни таанадтаал адли,—гэжэ Гоша шэшэргэнэһэн хоолойгоор дуугарба.

—Ерээ хадаа һуугыш,—гээд Феофан хажуу тээшээ болобо. Гоша санаяа хүлһөө абажа, шэнээ тамираа бараһаншье һаа, эсэһэнээ мэдүүлхэгүйе оролдон галай захада һууба.

—Хооһон бэзэш, эдеэл, хүнэй хойноһоо дахаха, төөреэ һаа яаха байгаабши? —гэжэ Григорий ехэ сухалтайгаар балдашаба. Гоша гэмтэй байһан тулада юушье дуугарнагүй, кружкатай халуун сай доошоо харан һоросогооно.

Дуугээ хайрлаһан Феофан «Гошомнай мантаяа үлэг даа, деревни ошожо ябаһан ангуушадтай гэртэхиндээ захюужамди» гэхэдэнь ерээдүйн ангуушан ехээр баярлаһан байгаа.

Мүнөө Георгий Андриянович 70 хүрөө. Тэрэниие иимэ үндэр наһ[…] гэжэ хүнэй үнэншэмөөр бэшэ. [...] халтай сарюун, буугаа үрг[…] ямаршье үндэр хада уулые мах[…] ябадаг. Агнажа эхилһэнһээнь хо[…] эгсэ 50 жэл үнгэрбэ. Энэ үе соо[…] дэб юумэ үзөөшье, хараашье.

—Урдань, революциин урда [...] эдихэ хоолгүйгөөр ябажа бар[…] булга, хэрмээ баяшуулда мин[…] үгэдэг байгаабди. Советскэ зас[…] үедэ агнууриин удхашанарай [...] ехээр дээшэлһэниие нюдөөрөө х[…] набди. Агнууриин ажахые хамта[…] эрхилнэбди,—гэжэ Георгий Анд[…] нович хөөрэнэ.

Нүхэр Шелковников үнгэрһэн [...] жэл соо 103 баабгай, хэдэн зуун б[…] га бариһан, нилээд олон шоно [...] һан байна. «Хэрмэн, үнэгэн гэх[…] тын ангуудые хэр олоор баридаг б[…] гаабта» гэжэ асуухада:

—Нүхэр. тооень алдаагшаб,[…] жэ харюусана. Агнууриин нэгэ [...] зондо аяар 35 булга амидыгаар [...] рижа гүрэндөө тушааһан байха[…] Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агу[…] дайнай жэлнүүдтэ солото ангу[…] хахад миллион түхэригтэ ангай [...] арһа тушааһан байна. 1943 ондо [...] булга оборонын фондодо үгэһэн[…] түлөө И. В. Сталинһаа баясхал[…] хүртэһэн юм. Гадна, Георгий Анд[…] нович эрхим ажалайнгаа түлөө [...] дөө ажахын Бүхэсоюзна выстав[…] нэгэтэ бэшэ хабаадаһан, «Респу[…] кын солото ангуушан» гэһэн [...] зэргэдэ хүртэһэн байна. М[…] өөрынгөө баян дүй дүршэлые [...] ангуушадта дамжуулан үгэнэ. А[…] риин энэ жэлэй сезон соо нүхэр Ш[…] ковников булганай 6 арһа, ами[…] булга, ондатрын 200 арһа гүр[…] тушааба.

Б. Лай[…]
Г. Яков[…]

Кукуруза тариха газарта аргал шэбхэ, үнэһэ зөөхэ

Хэды болотор нобшорхо юм?

Кукуруза хадаа эгээл шухала культурануудай нэгэниинь мүн. Гэбэшье, энэ культурые Сүхын МТС-эй харьяата колхозууд тоодоггүй байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ эндэхи [...]бан колхозууд — Маленковой, [Кага]новичын нэрэмжэтэ ба «Коммунизм» колхозууд тус тустаа 30—[...] гектарта кукуруза тариһан байна. Иимэ багаар таригдаһан мүртөө энэ культурын ургаса эндэ тон [...] байгаа һэн. Кукуруза юундэ [...]аар ургааб гэхэдэ, энэ культу[ры]е һайнаар бэлэдхэгдээгүй, элһэтэй газарта таригдаа юм. Гадна, кукуруза тарилгада [...]эһээ һайнаар бэлэдхэгдээгүй. Энэ культурые тариха газарта агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргөөгүй, тарилгын хойно харууһа мууса хэһэн байна. Нэмэлтэ тэжээл оруулагдаагүй, хоорондын элдүүрилгэ хэгдээгүй байһан юм. Гансал эдэ шалтагаануудһаа боложо, кукурузын ургаса МТС-эй харьяата колхозуудта [...] байгаа. Теэд эдэ колхозууд [...]доной[...]гоо эдэ дутагдалнуудые [...]ө дахяад дабтажа байна.

МТС-эй харьяата колхозууд мүнөө жэлдэ 950 гектарта кукуруза [тари]хаар хараална. Жэшээлхэдэ, [Ма]ленковой нэрэмжэтэ колхоз — [...] га, Кагановичын нэрэмжэтэ — [...] га, «Коммунизм» колхоз 150 га [куку]руза тарихань. Хэрбээ «энэ [куль]турые тарилгада ямараар бэ[лэд]хэжэ байнат» гэжэ эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд нүхэд [...]кожапов, Дансорунов, Дашиев [...]эдһээ асуугаа һаа, мүртэй ха[ру]у абахагүйт. Яахадааб гэхэдэ, колхозуудта кукуруза тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри огто ябуулагдаагүй.

[Ж]ээндэ баримта болгон, Кагановичын нэрэмжэтэ колхозые хаража [үзэе]. Энэ колхоз кукуруза тариха [звено]нуудые таһалхаһаа бэшэ, ониоюушье хээгүй, хэнэшьегүй.

[К]укурузын үндэр ургаса ургуулхын тула энэ культурые тарилгада [...] һайнаар бэлэдхэхэ ёһотой. [Ку]курузын таригдаха газарай гектар бүридэ 20—20 тонно наг шэбхэ, 7 центнер үнэһэ, 3 центнер шубуунай аргал гаргажа адхаха хэрэгтэй гэжэ түрүү агротехникэ заана. Гэбэшье, энэ колхоз кукуруза тариха 300 гектар газарта оройдоо 80-аад шарга наг шэбхэ гаргаа. Иимэ багаар шэбхэ гаргаһан мүртөө тэрэнээ тараажа хаягүй, миин обоолжорхиһон байха юм. Тэрэнь мүнөө газар үтэгжүүлхэ шанараа гээжэ байна.

Тус колхозой малшад наг шэбхые кукуруза тариха газарта гаргаха гэхэдэ, балай дуратай бэшэ байдаг. Тиихэдэ үнэһэ, шубуунай аргал гэхэ мэтын нютагай үтэгжүүлгэнүүд бүри суглуулагданагүй.

—Нютагай үтэгжүүлгэнүүдые кукуруза тариха газар дээрэ юундэ гарганагүйбта?—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Дансоруновһаа асуухада иигэжэ харюусаба:

—Шэбхэ, шубуунай аргал, үнэһэ гаргажа, кукурузын ургаса дээшэлүүлхэ бэрхэтэй байна даа. Энэ культура ниинг нойтоор баян газарта һайнаар ургадаг. Тиимэ дээрэһээ бидэ зундаа канава татажа, кукурузаяа элбэгээр уһалхабди.

Дансоруновай энэ хэлээшэһээ ойлгоходо тэрэ болбол нютагай үтэгжүүлгын удхашанарые огто мэдэдэггүй байба. Энээн тушаа нүхэр Дансорунов газетэ, хүдөө ажахын журналнууд соо уншадаггүй байба гээшэ гү?

Нүхэр Дансорунов кукуруза тариха газар ниинг нойтоор элбэг байха ёһотой гэжэ мэдэжэ байгаад, юундэ саһа тогтоохо талаар хүдэлмэри эмхидхээгүй гээшэб? Март һара соо хэды ехэ саһан орооб, тэрэ саһые тогтоохо нэгэншье халхабша, үшөөһэ бургааһан, тариянай, кукурузын полинууд дээрэ табигдаагүй.

Аймагай түрүү колхозууд кукуруза тариха газарые тусхай звенонуудта даалгажа үгэһэн байха юм. Тэдэ звенонууд даалгагдаһан газарнууд дээрээ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ байна. Гэбэшье, энэ колхоздо иимэ звенонууд миил саарһан дээрэ бии болгогдонхой. Эдэ звенонуудта ороһон хүнүүд хуушан ажалдаа ябаһаар.

Кукурузын үндэр ургаса туйлахын тула энэ культурые тариха, ургажа байхадань зүбөөр харууһалха, агротехническэ болзор соонь хуряаха ябадалда тусгаар анхарал табиха хэрэгтэй. Теэд энэ шухала ажалые һайса мэдэхэ колхознигууд эндэ үгы. Тэрээн дээрэһээ колхозой правлени МТС-эй дирекци хоёр иимэ кадрнуудые бэлэдхэхын тулада агротехническэ һуралсал эмхидхэхэ ёһотой байгаа. Шалгаад үзэхэдэ эндэ иимэ һуралсал эмхидхэгдээгүй байһаар.

Тус МТС-тэ кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариха «СШ-6» маркын хоёр сеялкэ бии. Теэд энээхэн хоёр машинануудаар гурбан колхозой 950 гектарта 5—6 хоногой турша соо тарилга хэжэ үрдигдэхэгүй байһаниинь мэдээжэ. Гэбэшье, энэ МТС-эй дирекци орооһо тарна таридаг сеялкэнүүдтэ тусгаар түхеэрэлтэнүүдые тодхожо, кукуруза квадратно-гнездовой аргаар таридаг болгохо талаар юушье хээгүй. МТС-эй харьяата колхозууд, илангаяа Маленковой нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд мүнөө зундаа ехэхэн хэмжээнэй үбһэ, кукурузын эшэ намаануудаар силос дараха байна. Энээнэй тулада олохон нүхэнүүдые шэнээр малтаха хэрэгтэй. Гэбэшье, эдэ колхозууд силоснэ траншейнүүдые, башнинуудые барилгада хэрэгтэй модо, шулуу мүнөөнһөө бэлэдхэхэ ёһотой байһан аад, юушье хэнэгүй. Энэ ушарые мэдэжэ байгаад, МТС-эй дирекци хэмжээ абанагүй.

Хабарай саг ерэжэ, тарилгын болзор дүтэлжэ байна. Манай эндэ шэнэ культура болохо кукуруза тарилгада бэлэдхэлые түргэдхэхэ талаар шиидхэхы хэмжээнүүдые Сүхын МТС-эй харьяата колхозууд мэнэ гэһээр абаха ёһотой.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Мухаршэбэрэй аймагта

МАЛШАДТА КОНЦЕРТ ХАРУУЛНА

Иван Викторовэй хүтэлбэрилдэг Шаралдайн хүдөөгэй клубай уранһайханай самодеятельностиин коллектив механизаторнууд ба колхознигуудай дунда хүндэтэй болонхой.

Тус коллектив Гашейн МТС-эй механизаторнуудта, «Гигант» колхозой фермэ, гүүртэ, отарануудай малшадта концерт харуулдаг. Тэдэнэр концерт харуулхаһаа гадна, политическэ, научно-атеистическэ материалнуудаар саг үргэлжэ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг, ханын газетэ, «Дайшалхы хуудаһа» гаргалсадаг байна.

Аймагай центртэ һаяхан болоһон хүдөөгэй уранһайханай самодеятельностиин харалгада энэ коллективэйхид түрүү һуури эзэлээ.

АНГУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Аймагай ангуушад ангай арһа тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Мүнөө тэдэнэр гүрэндөө 100 мянган түхэригэй арһа тушаагаад байна. «Победа» колхозой ангуушад В. Иванов, Ш. Багопеев гэгшэд илангаяа һайнаар агнажа, даалгабаряа 250 процент дүүргээ.

Мүн «Искра» колхозой дүршэл ехэтэй ангуушан Даниил Крылов амжалтаараа суурхана.

ШЭНЭ МАГАЗИН

Аймагай центртэ эдеэ хоолой шэнэ магазин һаяхан нээгдэбэ. Магазин зунай сагта эдеэ хоолой зүйлнүүдые хадагалха тусхай байратай юм. Мүнөө эндэ эдеэ хоолой зүйлнүүд элбэг.

ХҮҮГЭДЭЙ НОМОЙ НЕДЕЛИ

Аймаг дотор хүүгэдэй номой недели үнгэргэгдэжэ байна. Хүүгэдэй номой выставкэ эмхидхэгдэжэ, бүхы магазинуудаар табигданхай. Энээнһээ гадна, олохон тосхонуудта ном худалдаха тусхай киоскнууд нээгдээ. Мүн хүүгэдэй номуудые тараалгада почтальонууд болон ном зөөгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

КОЛХОЗДО ҺУРАГШАДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Мухаршэбэрэй дунда һургуулиин комсомолецууд болон пионернүүд агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэдэнь «Коммунизм» колхоздо ехэхэн туһаламжа үзүүлнэ. Тэдэнэр 100 центнер үнэһэ, 5 центнер шубуунай аргал суглуулжа, колхозой поли дээрэ гаргаһан байна. Һургуулиинхид тус колхозые шефтээ абаад, гурбан гектар газар дээрэ кукуруза тарижа үгэхэ гэжэ шиидэбэ.

Д. Цыренов.

Оролдосотой ажалай дүнгүүд

Хүршэ областьһоо ерэһэн бэшэг

Иркутска областиин малшад ба таряашад парти, правительствын түүхэтэ тогтоолнуудые бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэн, 1954 ондо урда жэлнүүдэйхидэ орходоо һураггүй ехэ амжалтануудые туйлаба. Тэрэнэй ашаар түрүү колхозууд, совхозууд, малшад ба таряашад 1955 ондо хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадуудаар батала гдаба. Тэдэнэй тоодо 11 ажахы, колхозно ба совхозно үйлэдбэриин 48 түрүүшүүл оролсоно.

Куйтунска районой «Ленинский путь» колхоз 1954 ондо гектар бүриһөө дунда жэшээгээр 21,4 центнер шэнисэ, 21,3 центнер овёс, 26,2 центнер ячмень, 27,9 центнер просо хуряаһан, элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 2800 үндэгэ абаһан байна. Энэ хадаа тус колхозой гэшүүдэй эршэтэ ажалай үрэ мүн. Эдэнэр нилээд ехэ шэнэ ба боро газар ашаглаһан, эрхим шанартай үрэһэ хүрэнгэ хааһан, агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые хаһа саг соонь үнгэргэһэн, таряагаа богонихон болзор соо тарижа дүүргэһэн, горьтойхон талмайда хэрээһэлүүлэн ба нарин рядтайгаар тарилга хэһэн байгаа.

Хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкын кандидадаар Максимовска сельсоведэй Буденнын нэрэмжэтэ колхоз баталагдаба. Энэ колхозой һүнэй-товарна фермэ 1953 оной октябриин нэгэнһээ 1954 оной октябриин 1 хүрэтэр үнеэдэйнгээ тоо толгойе 28 процентээр олошоруулһан, үнеэн бүриһөө дунда жэшээгээр 2236 литр һү һааһан байха юм.

Иркутска районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхоз хартаабха ургуулгаар, һү һаалгаар, тахяагай үндэгэ абалгаар шалгаржа, мүн выставкын кандидат болобо. Энэ совхозой шубуунай фермэ 11752 толгой үндэгэлдэг тахяагай туд бүриһөө 161 үндэгэ абажа, амжалта туйлаһан ба совхоздоо ехэ олзо доход оруулһан байна.

Эрхим амжалта туйлаһан областиин түрүү МТС-үүд болохо Куйтунска ба Чеботарихинска МТС-үүд выставкэдэ хабаадаха юм. Энэ хоёр МТС-эй харьяата колхозууд таряанайнгаа бүхы талмайн гектар бүриһөө шэнисын 18 центнер, овёсой 21,7 центнер ургаса хуряаһан байгаа.

Тулунска районой «Сибиряк» совхоз хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ мүнөө жэлдэ дахин хабаадаха болобо. Тус совхоз нёдондо таряанайнгаа бүхы талмайн га бүриһөө дунда жэшээгээр 18,8 центнер шэнисэ, 21,4 центнер намарай хара таряа, 18,5 центнер овёс ба ячмень, 16,1 центнер гречихэ, сабиналангай га бүриһөө 31 центнер үбһэ хуряагаа. Совхоз үүлтэр һайнтай мал олоор үсхэбэрилһэнэй, шэнэ аргаар харууһалһанай ашаар үнеэн бүриһөө 4200 литр һү һааһан, 100 үнеэн бүриһөө 106 тугал абаһан байна. Тиихэдэ совхозойхид тахяа бүхэнһөө 119 үндэгэ, элдүүриин газарай 100 гектар бүхэндэ 24,8 центнер гахайн мяха абаа.

Кукуруза тарилгые үргэдхэхэ хэрэгтэ горьтойхон анхарал хандуулагдана. Үнгэрэгшэ жэлдэ Черемховско районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой тариаанажалай нэгэдэхи бригада 9 гектар газарһаа га бүриин 635 центнер кукурузын ногоо хуряажа, нилээд амжалта туйлаһан байна.

Киренскэ районой «Маяк Ильича» колхоз 1954 ондо ангай арһа бэлэдхэхэ гүрэнэй түсэб 200 процент дүүргэбэ. Ондоогоор хэлэхэдэ, агнууриин 1953—1954 онуудай сезондо колхозой ангуушад тус бүридөө 4419 түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушааһан байна.

Үнгэрэгшэ жэлдэ ажалай эрхим амжалта туйлажа, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ кандидадууд болоһон областиин түрүү малшад ба таряашадай тоодо Куйтунска районой «Ленинский путь» колхозой таряанажалай бригадануудай бригадирнууд Я. Курилин, А. Зубенцов, Барлукска МТС-эй тракторна бригадануудай бригадирнууд А. Адамов, И. Берзенков, «Сибиряк» совхозой һаалишад Е. Лазаренко, Иркутска районой Буденнын нэрэмжэтэ колхозой солото һаалишан Т. Бесперстова болон бусад оролсоно.

Д. Доржиев.

Залуушуул кукуруза тарилгада бэлэдхэнэ

[...]алай тоо толгой олошоруулхын, [...]г шэмысень дээшэлүүлхын түлөө [соци]алистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ уряалһан Зэдын аймагай [...]у малшадай хандалгые Баргажанай комсомолецууд болон залуушуул ехээр һайшаажа угтаа. Тиимэ мүнөө залуушуулай дунда хаа [...]агүй мүрысөөн дэлгэржэ байна.

[Ма]ленковой нэрэмжэтэ колхозой [ком]сомольско эхин организаци (секретарьнь нүхэр Молчанова) февраль — март һарануудта 5 воскресник эмхидхэжэ, кукуруза тариха [учас]тогууд дээрэ агротехническэ [хэм]жээ-ябуулгануудые хэжэ дүүргэбэ. Комсомолецууд болон залуушуул 15 гектар талмай дээрэ саһа тогтоогоо, 10 тонно [...] шэбхэ гаргажа тараагаа, [...] центнер шубуунай аргал, [...] центнер үнэһэ суглуулаа. Мүн [...]шэлэн кукурузын рассадануу[д] ургуулха 1000 хэһэг горшоогхо[нуу]е хэбэ. Эндэхи комсомолецууд [т]үридөө 100—100 хэһэг кукурузын рассадые гэртээ горшоогхонууд соо ургуулжа, колхоздоо тушааха гэһэн социалистическэ уялгануудые абаа. Ингэжэ горшоогхонууд соо ургуулагдаһан кукурузын рассаданууд үрэһэ хүрэнгэ абахын тулада таригдаха юм.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско организаци (секретарьнь Л. Будаева) племенной фермэдэ хүдэлмэрилдэг комсомолецууд болон залуушуулһаа тусгаар звено эмхидхэжэ, фермын дэргэдэхи кукурузын участок дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэжэ байна. Эндэхи комсомолецууд туд бүридөө кукурузын 40—40 рассадануудые горшоогхонууд соо гэртээ ургуулха даалгабари абанхай.

Кукурузын тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ мүн һурагшад болон пионернүүд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Һаяхан Баргажанай дунда һургуулида «Пионернүүд — колхозой туһалагша» гэһэн темээр уншагшадай конференциие ВЛКСМ-эй айкомой пионернүүдэй таһагые даагша нүхэр Емельянова үнгэргөө.

Конференцидэ хабаадаһан һурагшад ба пионернүүд партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэнь колхозуудта, МТС-үүдтэ бүхы шадалаараа туһалхаар бэлэн байһанаа мэдүүлбэ. Һүүлээрнь тэдэнэр хэдэн үдэр соо 2900 килограмм үнэһэ, 2 центнер шубуунай аргал суглуулжа, шефтээ абаһан Баргажанай сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо тушааба. Мүн тэдэнэр һургуулиингаа участогта ба өөһэдынгөө гэрэй газаа ургуулһан кукурузын үрэһэ суглуулжа, колхоздо тушааха хүдэлмэри эмхидхээ.

Кукурузын рассадые горшоогхонууд соо ургуулха, кукурузын участогууд дээрэ агротехническэ хэмжээ-ябуулгануудые үнгэргэхэ хүдэлмэринүүдые Уринска дунда һургуулиин, Карл Марксын нэрэмжэтэ ба бусад колхозуудай комсомольско организацинууд эмхитэйгээр ябуулна.

О. Раднаев.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Худалдаа наймаа һайжаруулха“

Бичурын, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Курумканай, Зэдын, Хэжэнгын аймагуудай зарим хүдөө нютагуудта худалдаа наймаанай муугаар эмхидхэгдэнхэй, үргэн хэрэглэлэй эд бараанай, мүн эдеэ хоолой зарим зүйлнүүдэй хомор байһан тухай манай газетын мартын 4-нэй номерто толилогдоһон ажалшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл соо хэлэгдэһэн юм. Мүн зарим наймаалагшадай ажалшадай эрилтэдэ хойрогоор хандадаг, худалдаа наймаанай гурим эбдэдэг тухай тэндэ заагдаа һэн.

Ажалшадай бэшэгүүд соо заагдаһан эдэ баримтануудые усадхаха тушаа хэмжээ абаха гэжэ манай редакци Бурмонкоопсоюзай правлениидэ хандаһан байгаа.

Бэшэгүүд соо заагдаһан баримтануудые усадхаха тушаа зохихо хэмжээнүүд аймпотребсоюзуудай зүгһөө абтаба. Манай редакцида Сэлэнгын аймпотребсоюзай правлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, аймагай ажалшадые эд бараагаар һайнаар хангаха, холын бригада болон фермэнүүдтэ нүүдэл наймаа саг соогоо эльгээхэ талаар хэмжээ абтаба. Муугаар хүдэлмэрилһэнэйнгөө, мүн архи ходо уудаг байһанайнгаа түлөө Убукунска сельпогой түрүүлэгшэ Мамыкин тушаалһаа гаргагдаһан байна.

Хэжэнгын сельпогой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи магазинай наймаалагша Сангадиева тус сельпогой правлениин тогтоолой ёһоор ажалһаа сүлөөлэгдэбэ. Мүн Зэдын аймпотребсоюзай Гэгээтын сельпогой түрүүлэгшэ Болонкинов, бухгалтер Черниговская худалдаа наймаанай гурим эбдэхэ ябадал гаргаһанайнгаа түлөө харюусалгада хабаадуулагдаба. Хоринн аймпотребсоюзай Красно-Партизанска сельпогой магазинай наймаалагша Дубинина ажалшадай эрилтэдэ хойрогоор хандадаг, магазинаа хаагаад лэ ондоо тээшэ ябашадаг занишалтай юм гэжэ хэлэгдээ һэн. Мүнөө наймаалагша Дубинина ажалһаа гаргагдажа, тус магазинай хүдэлмэри һайжаруулагдажа байна.

Культурын эмхи зургаануудай шухала зорилго

[...]малажалай продуктнуудые үйлэдбэрилгэ ехэдхэхэ тухай» партиин [Цент]ральна Комитедэй январска [Плен]умэй түүхэтэ тогтоолые манай [...] колхознигууд, МТС-үүдэй ба [сов]хозуудай хүдэлмэрилэгшэд айхабтар ехэ эдэбхитэйгээр һайшаан [угт]аһан байна. Ушар юуб гэхэдэ, [хүдөө] ажахын бүхы һалбаринуудые [...]аданиь түргэнөөр хүгжөөхэ, [...] тарна ехээр ургуулха ба тэрэнэй ашаар малажалһаа ашаг шэмэ-мяха, һү тоһо, нооһо, үндэгэ [...] ехээр абадаг болохо гэһэн [...]алхы программа январска Пленумэй тогтоол соо заагдаһан байха [...]

[...] тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула мүнөө үедэ манай [...] бүхы арадайнгаа хүсэ шадал [...]эмхидхэн элсүүлжэ байна. Хаа[...]агүй колхознигууд болон механизаторнууд өөһэдынгөө саашанхи [хүдэл]мэриин тодорхой түсэбүүдые [...]ална, колхоз бүхэнэй малажалай [...]йшан гэжэ хүгжөөхэ тухай, [...] тулада ямар барилгануу[д] бодхоохо, тэжээлэй ямар культуранудые, хэды шэнээн хэмжээтэйгээр тариха тухай зүбшэн хэлсэжэ [байна]. Тиин эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудаа колхозууд, совхозууд болон МТС-үүд хойшолуулангүйгөөр [ябу]улжэ эхилнэ.

[Мү]нөө үедэ хүдөөдэ ябуулагдадаг [...]-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрине хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүүгээр дэлгэрүүлхэ шухала [байна]. Энэ хэрэгтэ хүдөөгэй культурын хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, партийна организацинуудта элитэ ехэ туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй. Республикымнай культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй тогтоолые арад зоной дунда тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэ хабаадалсана, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлнэ.

Кабанскын, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй болон бусад зарим аймагуудай хүдөөгэй клубууд болон библиотекэнүүд январска Пленумэй тогтоолой гарахатай зэргэ ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилһэн байна. Тэндэхи хүдэлмэрилэгшэд нүхэр Н. С. Хрущевой хэһэн элидхэлые ба Пленумэй гаргаһан тогтоолые гансашье клубууд ба библиотекэнүүдтээ уншадаг, хөөрэжэ үгэдэг бэшэ, харин малай холын гүүртэнүүд, отаранууд, фермэнүүд дээгүүр ошожо, малшадай дунда тайлбарилан ойлгуулдаг байха юм. Мухаршэбэрэй аймагай Никольско, Сагаан-Шулуутайн, Кабанскын аймагай Колесовско, Посольско хүдөөгэй клубууд. Байкало-Кударын аймагай Фофановско хүдөөгэй клуб, Колесовско (Кабанскын аймаг) Гильбэрын (Иволгын аймаг) хүдөөгэй библиотекэнүүд энэ талаар бага бэшэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Эдэ эмхи зургаануудта хүдөө ажахын литературые ба колхозно үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэлые шудалха кружогууд эмхидхэгдэнхэй. Элдэб темэнүүдээр лекци болон элидхэлнүүд үнгэргэгдэнэ. Тэрээнһээ гадна, «Кукуруза—үндэр ургаса үгэдэг ба шэмэ ехэтэй культура мүн», «Һү, мяха ба нооһо ехээр абаха» гэһэн плакадууд, зурагууд, выставкэнүүд эмхидхэгдэнхэй.

Гэбэшье, олохон Культурын байшангууд, хүдөөгэй клубууд, библиотекэнүүд партиин Центральна Комитедэй январска Пленумэй шиидхэбэринүүдые арад зоной дунда үшөөл хангалтагүйгөөр нэбтэрүүлнэ, хүдөөгэй ажалшадай ургажа байгаа культурна эрилтэнүүдые дутамагаар хангана. Энэ талаар Сэлэнгын, Бичурын, Зэдын, Заиграйн ба бусад зарим аймагуудай культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд өөдтэй юумэ хээгүй байһаар. Тэдэнэр мүнөө хүрэтэр январска Пленумэй тогтоолые тайлбарилан ойлгуулха талаар «бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэхэ, түсэб зохёохо» гэхэһээ саашаа гараадүй юм. Гүрэн түрын удхашанартай энэ хэрэгтэ иимэ хойрог нобшоор хандажа яашье болохогүй байна.

Январска Пленумэй тогтоолые үргэн далайсатайгаар, гүнзэгыгөөр ойлгуулха арга боломжонууд Культурын байшан, хүдөөгэй клуб, библиотекэ бүхэндэ бии. Энээнэй тулада культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин элдэб арга дүршэлнүүдые хэрэглэхэ шухала. Хүдөөгэй клуб, библиотекэ бүхэндэ малажалаа хүгжөөхэ талаар колхозой туйлаһан амжалтануудые харуулһан выставкэ, фотомонтажуудые бии болгожо болохоор ха юм. Гэхэ зуура, имагтал үнгэрһэн үедэ туйлагдаһан амжалтануудые харуулха бэшэ, харин ямар аргаар ажаллабал улам ехэ ургаса абажа болохо байнаб, хайшан гэбэл малай ашаг шэмэ үгэлгые дээшэлүүлжэ шадагдахаб гэжэ тэсэмгэйгээр, тодо һонороор тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэй. Эгээл тиимэһээ «Хартаабха, овощь, кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тариха тухай», «Колхозно эрдэмтэ Т. С. Мальцев», «Нарин ба нарибтар нооһотой хонидые үсхэбэрилхэ тухай» гэхэ мэтын темэнүүдтэ уран гоёор зурагдаһан ба найруулагдаһан плакадуудые ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхадаа хэрэглэхэ шухала. Энэ хэрэгтэ зарим хүдэлмэрилэгшэд ёһо тэдыгээр хандадаг байха юм. Фермэ дээрэ гү, али колхозой улаан буланда ямар нэгэн плакат абаашажа хадабал, бүхы хэрэг дүүрээ гэжэ тэдэнэр буруугаар ойлгодог.

Харуулан ойлгуулха хэрэгсэлнүүдые шадабаритайгаар, үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ гээшэ бага бэшэ удхашанартай. Хараһан газартаал олон плакат, лозунгнуудые заатагүй хадаха ёһотой гэһэн эрилтэ табигданагүй. Харин тиихын орондо нэгэ плакадай дэргэдэ олон колхознигууд, механизаторнуудые суглуулжа, хүдөө ажахын мэргэжэлтын лекци гү, али хөөрэлдөө эмхидхэбэл, ехэ туһа хүргэхэ бэшэ аал.

Колхозно үйлэдбэриин саашанхи хүгжэлтэ, индустриализацилгын шиидхэхы удхашанар, ажалшадай ажаһуудалай һайжаралга гэхэ мэтын темэнүүдээр клубууд болон Культурын байшангуудта һонирхолтой тематическа вечернүүдые үнгэргэбэл болохо байна. Нёдондо хэдэ хэдэн аймагуудаар үнгэргэгдэһэн иимэ хэмжээ-ябуулганууд хүдөө нютагай ажалшад ехэтэ һайшааһан байха юм. Энэ үүсхэлые саашадань дэмжэжэ, удха һайнтай, улам һонирхолтой тиимэ вечернүүдые үнгэргэхэ шухала.

Мүн тэрэшэлэн клубууд болон Культурын байшангуудта хүдөө ажахын түрүүшүүлтэй, выставкэдэ хабаадалсаһан хүнүүдтэй уулзалгануудые эмхидхэхэ хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, ямар нэгэн хонишоной гү, али луговодой хэжэ байһан ажал тухайгаа, хүдөө ажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо, үзэсхэлэнтэ һонин зүйлнүүдые хараһан тухайгаа хөөрэбэл, хүнүүд юундэ һонирхохогүй гээшэб. Тэрээнһээ гадна, һайнаар ажаллажа байһан малай фермэ, тракторна бригада, кукуруза таридаг звенодо колхознигууд болон механизаторнуудай экскурси эмхидхэжэ болохо байна.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулгануудтай хамта, хүдөөгэй клубуудта агротехническэ, зоотехническэ, хүдөө ажахын машинануудые шудалха гэхэ мэтын кружогуудые эмхидхэжэ, тэдэнэй занятине ажал хэрэг һайса мэдэхэ хүнүүдээр хүтэлбэрилүүлхэ зэргэтэй.

Хүдөө ажахын наукын ба түрүүшүүлэй туйлалтануудые тайлбарилан ойлгуулха ябадалда кино шухала һуури эзэлхэ болоно. Эгээл тиимэһээ клубууд болон Культурын байшангуудта уранһайханай картина харуулхынгаа урда тээ заатагүй «Хүдөө ажахын шэнэ һониинууд» гэһэн киножурнал гаргаха шухала. Тэрээнһээ гадна, хүдөө ажахын темэдэ лекци уншуулха үедөө тэрээндэ хабаатай ямар нэгэн кинофильм харуулбал, зүгөөргүй ехэ туһа болохо бшуу.

Центральна гү, али нютагай радиогоор хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулһан дамжуулгануудай болоходо, хүдөөгэй клубта, улаан буланда хамтаараа шагналга эмхидхэбэл мүн лэ һайшаалтай.

Малшадай, үндэр ургасын мастернуудай түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ талаар библиотекэнүүд бага бэшэ үүргэ дүүргэхэ байна. Библиотекэ бүхэндэ хүдөө ажахын литературын саг үргэлжын выставкэ эмхидхэхэ шухала. Мүн тэрэшэлэн элдэб номууд ба брошюрануудаар уншагшадай конференци үнгэргэхэ гү, али ном хамтаараа уншалга эмхидхэхэ гэхэ мэтын олон янзын арганууд бии ха юм. Библиотекэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд энэ хэрэгые имагтал оролдосо ехэтэйгээр, шадамараар эмхидхэхэ зэргэтэй.

Клубна эмхи зургаануудай нэгэн шухала зорилгонь уранһайханай самодеятельностине саашадань хүгжөөхэ ябадал мүн. Тиимэһээ хүдөөгэй болон колхозой клуб бүхэндэ драматическа, хоровой, хатар наадана болон бусад кружогууд эмхидхэгдэдэг. Мүнөө үедэ эдэ кружогуудай репертуарыень дахин хаража үзөөд, малажалаа хүгжөөхын түлөө шэн габьяатайгаар ажаллажа байгаа колхознигуудай ажабайдалда зорюулагдаһан зохёолнуудые нэмээн оруулха шухала байна. Тэрээнһээ гадна, концертнууд, зүжэг наадануудые гансахан лэ колхозой клубта харуулаад дүүрэхэгүй, харин холын фермэ, гүүртэ дээгүүр ажаллажа байһан хүнүүдтэ хүргэхэ зэргэтэй.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые культурна талаарнь хангалгые хэзээ хэзээнэйхиһээ үлүүгээр һайжаруулха гээшэ республикын культурын бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй нэрэ хүндын хэрэг мүн.

Г. БАХАНОВ, БМАССР-эй Культурын министрын орлогшо.

УЛАСХООРОНДЫН ШЭНЖЭЛЭЛ

Арадууд эб найрамдалай хэрэгые хамгаалан тэмсэнэ

Парижска хэлсээнүүдые Францускэ республикын соведэй эсэлэн баталhан сагhаа хойшо нэгэ неделиин үнгэрөөд байхадань, Баруун Германиин дотор вермахт гэдэг эмхидхэн байна. Баруунгерманска үhөөрхэгшэд тиимэ эрхэтэй болохын тула, тус хэлсээнүүдые Францнин президентын эсэлэн баталхыень хүлеэхэ, США-гэй сенатда зүбшэн хэлсэлгын дүүрэхые, эсэстээ, Хойто-атлантическа блогой бусад хэдэн оронуудай, тэрэ тоодо Даниин, Бельгиин, Голландиин эсэлэн баталхыень хүлеэхэ зэргэтэй байгаа. Тэрээнhээ гадна, уласхоорондын договоруудай хүсэндөө оролготой холбоотой процедурай хэдэ хэдэн формальна зүйлнүүдые дүүргэхэ шухала байха. Гэбэшье, боннско милитаристнууд ба тэдэнэй американска үмэгэлэгшэд эхээр тэбдэнэ. Францускэ республикын соведэй мартын 27-до шиидхэбэри гаргаhанай үглөөдэрынь тэдэнэр Баруун Германиие зэбсэглэхэ яаралтай хүдэлмэри ябуулжа эхилhэн юм.

Парижска хэлсээнүүдээр хараалагдаhан 12 дивизиие эмхидхэн байгуулха гол hууриинь болохо ёhотой баруунгерманска сэрэгэй түрүүшын кадрова частьнууд энэ жэлэй ноябрь хүрэтэр бүридүүлэгдэхэ юм гэжэ Юнайтед Пресс агентство мэдээсэнэ. Американска түсэбэй ёhоор Баруун Германи ерэхэ намартаа 150 мянган хүнhөө бүридэhэн армитай болоод байха ёhотой. Сэрэгэй үялгата алба бии болгоходо шухала хуулиин 16 проектые боннско парламентаар тэрэ саг хүрэтэр баталуулха гэжэ канцлер Аденауэр түсэблэнэ.

Баруун Германиин сэрэгэй-промышленна хүсые бүри түргэнөөр hэргээн бодхоохоор хараалгадаhхай. Английска «Дейли телеграф энд морнинг пост» газетын тоо мэдээнэй ёhоор, Рурта булад хайлуулан үйлэдбэрилгэ 1954 оной эсэс тээшэ 17,5 миллион тонно болоhон, ондоогоор хэлэбэл, 1938 оной хэм хэмжээндэ хүрэн алдаhан байгаа. Баруунгерманска милитаризмын материальна база болохо «рурска металлургиин бүтээн гаргадаг зүйлнүүдые саашадань тон сэхдэхээр» хараалгадаа, гэжэ тэрэл газетэ бэшэнэ. Шэнэ нэрэтэйгээр hэргээн тогтоогдоhон сэрэгэй-промышленна компанинууд, тэрэ тоодо «Ферейнигте штальверке» гэдэг гитлеровскэ концерныи заводуудые уг залгамжалhан «Бохумер Ферейн» мэтын компанинууд Рурта түлэг хүдэлжэ байна. Рейтер агентствын мэдээсэлнүүдhээ мэдэхэдэ, «пушкын король» Крупп гэдэг гэр фирмэ тон ехэ эдэбхи гарган, өөрынгөө эрьесые миллиард марка хүрэтэр арьбадхаад, «дайнай hүүлэй түрүүшынхээ» март соо ашаг олзо оруулhан байха юм. Рурска болон баруунгерманска бусад хэдэн зуун предприятинууд буу зэбсэгүүдые ба сэрэгэй хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргадаг болонхой. Гитлеровскэ вермахтда зэбсэгүүдые үгэдэг байhан 12 томо заводууд hаядаа самолёдуудые бүтээдэг болохонь. Боннско армиие атомна зэбсэгээр хангаха бэлэдхэл хэгдэжэ эхилээ. Американска дипломадуудтай ба сэрэгэйхидтэй тусхайта хэлсээнүүдые хэжэ байгаа канцлер Аденауэр атомна зэбсэгээр хангагдахын тула илангаяа ехэ оролдолго гаргана гэжэ баруунгерманска «Хандельсблат» гэдэг газетэ мэдээсэнэ.

Германска милитаризмые hэргээхын түлөө тэмсэгшэд океанай саанаhаа тухирагдан, угаа ехэ тэбдэлгэ гаргана. Баруун Германиие зэбсэглэхэ хэрэгтэ алибаа хойшолуулалта хэбэл, «Холбоото Штадуудай интересүүдтэ хохидол ушаруулагдаха байна» гэжэ американска гүрэнэй секретарь Даллес мартын 29-дэ тусхай мэдүүлээ. Ондоогоор хэлэбэл, США-гэй засаг баригша бүлэгүүд английска ханинартаяа хамта Европын түб дунда дэлхэйн шэнэ дайнай гуламта бии болгохо түсэбүүдээ тон түргэнөөр бэелүүлхэ эрилтэ табина. Американска түсэбүүдэй ёhоор Дальна Востогто, Дүтын Востогой оронуудта хэгдэжэ байгаа сэрэгэй түхеэрэлгэнүүд ба харата аашануудые хараада абалсабал, США-гэй засаг баригша бүлэгүүд уласхоорондын түгшүүрилые улам хурсадхаха, дайнай аюулые бүри ехэ болгохо замаар ябажа байhаниинь эли болоно.

Уласхоорондын түгшүүрилдэ эсэргүү, эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхын түлөө арадуудай тэмсэлэй үнгэрэгшэ недели соо бүри ехээр дэлгэрhэн олон баримтанууд бии. Баруун Германиие дахинаа шэнээр зэбсэгжүүлхэ түсэб таhалдуулха зорилготой арад зоной хүдэлөөн парижска хэлсээнүүдые республикын соведэй эсэлэн баталhанай үглөөдэр Франци дотор бүри ехэ хүсэтэйгөөр дэлгэрээ; эрэгтэй, эмэгтэй францууд гитлеровскэ вермахтын hэргээн байгуулагдаха ябадалые хэзээшье зүбшөөхэгүй гэжэ Францнин эб найрамдалта хүсэнүүдэй национальна ассамблейдэ бэлэдхэл элирхэйлэн харуулаа. Баруун Германиие зэбсэгжүүлхэ ябадал—«тон хоротой алхам» мүн гэжэ буруушааhан манифестдэ Англиин 2 мянган пасторнууд гар табиба. Салин хүлhэ ехэ болгохын түлөө тэмсэхэ урялтагаар Рурта бүгэдэниитын забастовко хэхэ гэhэн хүдэлөөн Баруун Германи дотор дэлгэрэнхэй. Американска хүдэлмэришэдэй партиин, «дэлхэйн хоёрдохи дайнда хабаадhан американска ветерануудай» гэдэг организациин, тэрэшэлэн олониитын бусад олон организацинуудай түлөөлэгшэд Европодо дэлхэйн дайнай гуламта бии болгохо политикада эсэргүү декларацинуудтайгаар хандаба.

ТАСС-эй корреспондентын асуудалда Советскэ Правительствын толгойлогшо Н. А. Булганинай үгэhэн харюу тушаа арадуудай hанамжануудынь эб найрамдал сахиха ба бэхижүүлхэ гэжэ тэдэнэй эхээр хүсэдэг байhые эли гэршэлэн болоно. Эб найрамдал хангаха ба уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулха политикаяа үргэлжэлүүлхэ Советскэ Правительствын хүсэдэг тухайда Н. А. Булганинай харюу соогоо мэдүүлhэн бүхы оронуудай олон арад зон, тэрэ тоодо буржуазна бүлэгүүдэй олохон түлөөлэгшэд hайшаана.

Атомна дай бэлэдхэгшэдэй харгыень хааха зорилгоор, бүхы оронуудай арадууд өөhэдынгөө хүсые элсүүлэн жагсаажа байна. Хүниие олоор хюдаха зэбсэгэй запасуудые үгы хэхэ ба тэрээниие үйлэдбэрилхэ ябадал хоримжолхо тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй Венскэ Хандалгада гар табиулхын тула олохон оронуудта ябуулагдажа байhан ба СССР дотор апрелиин 1-дэ эхилhэн кампани энэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай. Амгалан ажахуйн хүсэгшэдэй зүгhөө хаа хаанагүй дэлгэрүүлэгдэжэ байгаа хүдэлөөн тайлбарилха зуураа, «Дэлхэйе эзэмдэн золхихо hанаатай» американска түсэб—«hүүлшын хоон hанаашалга мүн» гэhэн ном соогоо американска элитэ публицист Г. А. Мейер нигэжэ бэшэнэ: «хүниие олоор хюдаха бүхы түрэлэй зэбсэгүүдые хоримжолхын түлөө, hаралтайгаар зэбсэглэхэ ябадал болюулхын түлөө, амгалан ёhоор, зэргэ оршон байхын түлөө тэмсэдэг эб найрамдалай ба демократиин лагериин интересүүдтэ бүхы арадуудай интересүүд ниилэнэ, тиихэдээ энэнь зуун жэлэй турша соо дэлхэйн гал түймэрэй гурбадахи болохо аюул империалистнуудаар тохёолдуулагдаhанай «үнөөн доро бэелүүлэгдэнэ». Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй hаналаа нэгэдэлгэ үдэр бүри үргэдэнэ, арадуудай хоорондын эб найрамдалай хэрэгэй илагдашагүй байhанай эшэ найдабари болоно.

Делидэ конференци hаяар болохонь

Уласхоорондын түгшүүрилые hуларуулхын тула Азиин оронуудай конференци Индиин столица—Делидэ hаяар нээгдэхэеэ байна. Хэдэн олон оронуудай, тэрэ тоодо Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Индиин, Индонезиин, Бирмын, Япониин, Цейлоной, Пакистанай, Сириин, Вьетнамай ниитын организацинуудай 250 шахуу делегадууд тэрээндэ хабаадаха юм.

Иимэ конференци зарлаха hанамжа уласхоорондын харилсаануудта хи түгшүүрилые hуларуулха зорилгоор үнгэрэгшэ жэлдэ Стокгольмдо болоошо конференци дээрэ анхан гараhан байгаа. Гэхэтэй хамта, дэлхэйн бүмбэрсэгэй энэ хубида США-гэй эзэрхэг түримхэй ябуулгануудай улам түргэдхэгдэжэ байhантай дашарамдан Азиин оронуудай конференциин онсо ехэ удхашанартай болоhониинь тэмдэглэгдээ hэн.

Ази хадаа американска дипломадуудай эзэрхэг түримхэй аашануудаа онсо нэтэрүүгээр гаргадаг, тиихэдэ американска сэрэгшэдэй— буу зэбсэгээ зэhэн хангиргадаг газар болоод байна. Тайванай райондо США-гэй хэжэ байгаа хэрэгүүдые, Вьетнам тухай женевскэ хэлсээе таhалдуулха, Корейдэ дайн сэрэг дахин үүдхэхэ гэhэн американска hэдэлгэнүүдые hанаад үзэбэл, Азида шэнэ дайн байлдаануудые үүдхэхээр США-тэй бэлэдхэжэ байhаниинь эли болоно. Тиимэhээ, Делидэ зарлагдаhан конференциин удхашанар илангаяа ехэ байна.

Индийскэ «Дейли Таймс» газетын мэдээсэhэнэй ёhоор, энэ конференци Азиин оронуудай ажабайдалда хамаатай тон шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, тэрэ тоодо Азиин оронуудые колони мэтэшэлэн дарлаха ба дотоодынь хэрэгүүдтэ ондоо тээhээ хамаархаха ябадалда эсэргүү тэмсэлэй гол зорилгые зүбшэн хэлсэхэ байна. Конференциин шиидхэхэ зорилгонуудай тон шухала байhые хараадаа абажа, Азиин арадууд тэрээндэ үргэн ехээр бэлэдхэнэ. Индидэ, Хитадта, Японидо ба бусад олон оронууд дотор бэлэдхэл хэхэ тусхай комитедүүд эмхидхэгдээд, тэдэнэй хүдэлмэридэ гүрэнэй, политическэ, научна, культурна ба олониитын элитэ ажал-ябуулагшад хабаадажа байнхай.

Конференциин удхашанарые тодорхойлон, индийскэ «Нью-Эйдж» газетэ нигэжэ онсолон тэмдэглэнэ: «Энэ түүхэтэ конференци эб найрамдал бэхижүүлгын ба Азиин оронуудай хоорондоо харилсан ойлголсолгын хэрэгтэ шухала оруулалта хэхэ байна». Азиин арадууд жагсан бодоо. Индонезийскэ «Хариан Ракьят» гэдэг газетын бэшэhэнэй ёhоор, Азиин арадуудай нэгэ зарьманиинь шэнэ, сүлөөтэ ажабайдал зохёон байгуулна, бусад зариманиинь—тиимэ замда орожо, нүгөөдэ зариманиинь — тэрээндэ бэлэдхэжэ байнхай. Тэдэнэр бүгэдөөрэн бэеэ даанхай байха эрхэеэ, американска империалистнуудай бэлэдхэжэ байгаа шэнэ дайнай аюулые усадхаха эрхэеэ хамгаалан тэмсэнэ.

Дүтын Востогто империалистнуудай хэжэ байгаа хорото аашанууд

Өөрынгөө политикые империалистическэ гүрэнүүдэй ямар аргаар бэелүүлдэгыень Дүтын Востогой оронуудта болоhон событинууд бүхы дэлхэйдэ үшөө дахин харуулаа.

США-гэй засаг баригша бүлэгүүд ба Англидахи тэдэнэй ханинар Дүтын Востогто сэрэгэй бүлэглэл тогтоохо, тэрэнээ эзэрхэг түримхэй Хойто-атлантическа союзтай холбохо, Советскэ Союзда ба арадай демократиин оронуудта эсэргүү сэрэгэй хорото ябуулгануудые урда зүгтэнь бэлэдхэхэ ябадалда туhалха түсэб хараалhаар үнинэй. Американо-английска дипломадууд удаан саг соо ядалсаhанайнпаа hүүлээр, тиимэ бүлэглэлэй түрүүшын ядрое—турецко-иракска сэрэгэй блогые эмхидхэhэн байна. Тэрээниие эмхидхэгшэдэй hанаашалгын ёhоор, Дүтын ба Дунда Востогой бусад бүхы оронууд, түрүүшын ээлжээндэ Сири, Египет, Саудовска Арави, Иемен тэрэ блогто нэгэдэхэ ёhотой байгаа. Гэхэ зуура, Сири ба арабска ондоо оронууд американо-английска hанаашалгануудые буруушааhан байха юм. Эдэнэй эсэргүүсэлтые дараха зорилгоор США ба Англи харата муухай арга методүүдээ хэрэглээд, тэрэнь Сири тушаа илангаяа эли тодоор харагдаа. Американска дипломадууд «hануулгын бэшэг» эльгээхэ мэтэ нүлөөлэлгын хэмжээнүүдые абаад, турецско-иракска блогто орохыень Сиридэ «hанамжалан дурадхаад» туршаhан байна. Тэрэнэйнгээ үрэ үгэхэгүйдэнь, Турцяар дамжуулан сэхэ заналтануудые хэhэн байгаа. Сири тиимэ блогто ороогүй hаа, Турциин ба Ирагай хоорондо таhалагдан хубаагдаха гэжэ Турциин премьер Мендерес сэхэ мэдүүлhэн юм. Тиихэ үеэрнь Сириин хилэнүүд тээшэ турецкэ сэрэгэй частьнууд абаашагдаа. Сирийскэ «Ан-Настр» газетын мэдээсэлhээ харахада, сэрэгэй тэдэ частьнуудтахи хүнүүдэй тоонь мартын эсэс тээшэ 15 мянга болоо.

Теэд, ямаршье баалалта, ямаршье заналта сирийскэ арадай зоригые хухалжа шадаагүй. Харин тиимэ аашанууд Сириин улад зоной зүгhөө эрид шанга эсэргүүсэлтэ үүсхээ. Турецко-иракска пакт хадаа арабска зүүн зүгые колониин гуримаар боголшолхо зэбсэг мүн гээд, Египедтэй, Ливантай ба арабска бусад оронуудтай хамта Сири буруушаагаа.

Сиридэ болоошо событинуудтай холбоотойгоор тохёолдоhон оршон байдал уласхоорондын харилсаануудтахи түгшүүрилые улам шангадхаа. Энэ ушарые советскэ түлөөлэгшэ А. А. Соболев ООН-эй Аюулгүйн Соведтэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. «Зарим бүлэг оронууд» Дүтын Востогто баримталдаг политикадаа «эб найрамдал ба аюулгүй байдал бэхижүүлхэ интересүүдые бэшэ, харин өөрынгөө сэрэгэй-стратегическэ интересүүдые хүтэлбэри болгодог байна» гэжэ нүхэр Соболев элирүүлээ.

П. ГРИНИН.

Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын конференци тушаа

НЬЮ-ЙОРК, апрелиин 2. (ТАСС). Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар августын 8-да Женевэдэ зарлагдахаа байhан уласхоорондын конференциин генеральна секретариин орлогшоор советскэ эрдэмтэ В. С. Вавиловай томилогдоhон тухай ООН-эй генеральна секретарь Хаммаршельд соносхоо.

Өөрынгөө уялгануудые дүүргэжэ эхилхын тулада, багсаахада апрелиин тэн багаар, Вавилов Нью-Йоркдо ерэхэ байна гэжэ Хаммаршельдын мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

СССР-эй правительственна делегаци Будапештдэ ерэбэ

БУДАПЕШТ, апрелиин 2. (ТАСС). Венгриие Советскэ Армиин сүлөөлhөөр 10 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ хабаадалсахын тулада советскэ правительственна делегаци мүнөөдэр Будапештдэ ерээ. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр К. Е. Ворошилов (делегациие хүтэлбэрилэгшэ), генерал-полковник нүхэр А. С. Жадов, Украинска ССР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр П. Г. Тычина, Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр З. В. Миронова гэгшэд делегациин составта ороно. Тэрэшэлэн СССР-hээ Венгерскэ Арадай Республикада байдаг посол нүхэр Ю. В. Андропов делегациин составта оролсоно.

ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо, венгерскэ ажалшадай партиин ЦК-гэй политбюрогой гэшүүн Андраш Хегедюш, ВПТ-гэй ЦК-гэй секретарь Бела Вег, гүрэнэй суглаанай түрүүлэгшэ Шандор Ронаи, гадаадын хэрэгүүдэй министрын нэгэдэхи орлогшо Эндре Шик, оборонын министрын орлогшо генерал-лейтенант Иштван Сабо, СССР-hээ Венгридэ байдаг посол Ю. В. Андропов СССР-эй правительственна делегациие венгеро-советскэ хилэ дээрэhээ угтаа.

ВПТ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гэшүүд ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Матиас Ракоши түрүүтэйгээр, ВНР-эй президиумэй гэшүүд президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби түрүүтэйгээр, правительствын гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд Будапештын Зүүн вокзалда правительственна делегациие угтаа. Венгриие сүлөөлhөөр 10 жэлэй ойе hайндэрлэлгэдэ хабаадалсахаяа Хитадай Арадай Республикаhаа, Корейскэ Арадай-Демократическа Республикаhаа, Монгол Арадай Республикаhаа ерэhэн правительственна делегацинуудай гэшүүд, тэрэшэлэн СССР-эй посольствын хүдэлмэрилэгшэд, арадай демократиин оронуудай посольствонуудые толгойлогшод ба тэдэнэй хүдэлмэрилэгшэд делегациие мүн лэ угталсаhан байна.

Угталгын үедэ хүндэтэ харуул табигдаhан, СССР-эй ба Венгриин гүрэнэй гимнүүд наадагдаhан байна.

Вокзалай үмэнэхи талмай дээрэ столицын хэдэн мянган ажалшад суглараа.

ВНР-эй президиумэй түрүүлэгшэ Иштван Доби тобшо үгэ хэлэжэ, советскэ арадай түлөөлэгшэдтэ халуун амаршалга хүргэхэ зуураа, тэдэнэй Венгридэ ерээд байлга венгерскэ ба советскэ арадуудай хоорондохи хэтэ мүнхын ба эбдэршэгүй хани барисаае улам бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ найдажа байhан тухайгаа элишэлэн мэдүүлээ.

СССР-эй правительственна делегациие толгойлогшо К. Е. Ворошилов харюугай үгэ хэлэжэ, социализм байгуулжа байhан Венгриин арадта советскэ арадай халуун амаршалга дамжуулан хүргөө.

Таанадай амжалтануудаар манай арад, Ленин—Сталинай агууехэ парти таанадтай хамта хододоо баясадаг байна гэжэ нүхэр Ворошилов хэлээ.

Социализм байгуулгадаа саашанхи амжалтануудые туйлахыень венгерскэ арадта, венгерскэ ажалшадай партида, мүн элүүр мэндэ, согтой солбон ажабайхыень венгерскэ хүнүүдтэ К. Е. Ворошилов хүсэhэн байна. Эб найрамдалай ба демократиин лагериин, советскэ ба венгерскэ арадуудай хоорондохи хани барисаанай болон аха дүүгэй нэгэдэлэй хүндэлэлдэ, алдарта Венгерскэ Арадай Республикын хүндэлэлдэ зорюулан тэрэ юрөөл табяа.

Талмай дээрэ сугларhан Будапештын ажалшад Советскэ Союзай делегадуудые халуунаар амаршалаа. «Советскэ Союз мандаха болтогой!», «Сүлөөлэгшэ—Советскэ Арми мандаха болтогой», «Венгеро-советскэ хани барисаан мандаха болтогой!» гэжэ уряа хашхаралдаан болоо.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй национальна ассамблей Францида нээгдэбэ

ПАРИЖ, апрелиин 2. (ТАСС). Париж шадарай Дранси гэжэ городто эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй национальна ассамблей мүнөөдэр нээгдээ. Энэ ассамблей эб найрамдалай французска национальна соведэй үүсхэлээр зарлагдаhан байна. Францнин бүхы департаментнуудhаа хоёр мянган делегат ассамблейдэ ерээ.

Мүнөөдэрэй заседани дээрэ уранзохёолшо Веркор түрүүлэгшээр hуугаа. Ассамблейн нээгдэхэдэ профессор Сорбонны Вагнер үгэ хэлээ.

Ассамблейн хүдэлмэри хоёр үдэр соо үргэлжэлхэ юм.

Иимэ брошюранууд хэрэгтэй

Эрдэм ном мэдэхэгүй урда сагай хүнүүд ядаха зобоходоо, айха hүрдэхэдөө сахилгаан, тэнгэриин дуун болон байгаалиин бусад үзэгдэлнүүдтэ, хада уулануудта, мүрэн, горхо, булагуудта шүтэдэг, мүргэдэг байгаа. Тэрэ саг үни үнгэрэнхэй. Тиигэбэшье, мүнөө үедэ барга харанхы сагай үзэгдэлнүүд гээгдэнги хүнүүдэй ухаан сэдьхэлдэ үшөөл бии байhаар. Энэ хадаа ажалшадай дунда естественно-научна эрдэм дэлгэрүүлхэ, шажанда эсэргүү пропаганда ябуулха талаар бии байhан дутагдалнуудые гэршэлжэ үгэнэ. Ушар иимэhээ байгаалиин үзэгдэлнүүд шажанай хархис хорото удхы тодоор тайлбарилhан брошюра болон номуудые олоор хэблэн гаргаха зэргэтэй. Харин иимэ брошюранууд, номууд угаа хомор. Мүнөө уранзохёолшо Хоца Намсараевай бэшэhэн «Шажан мүргэл гэдэг юун гээшэб?» гэhэн брошюрын хэблэгдэhэниинь тон hайшаалтай ба. Бурят-Монголой номой хэблэл шадаа иимэ брошюрануудые олоор гаргаха бэзэ гэжэ найдана.

Б. Бадма

Ан үсхэбэрилгэhөө олзо ехээр абан

Бальжинима Будаев Иволгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой ангай фермые даагшаар 1952 онhоо хойшо хүдэлмэрилнэ. Мүнөө фермэдэнь халтар хара үнэгэн үсхэбэрилэгдэнэ. Фермэ жэл ерэхэ тудам олзо үгэлгээ дээшэлүүлнэ. Жэшээлхэдэ, 1952 ондо 16 мянган, 1953 ондо 22 мянган, 1954 ондо 33.225 түхэригэй олзо оруулаа.

Тэрэшэлэн Гурульбын сомоной «1-е Мая» колхозой ангай фер даагша Константин Петрович Т нүхэр Будаевhаа дутуугүй ажаллана. Ангай фермэhээ ко 1953 ондо 16.304 түхэригэй, 195 до 27.800 түхэригэй олзо доход

—Үнэгэдөө улам hайнаар хару хаб. Тиигэжэ, 1955 ондо 50-яад гэтэй болохобди, — гэжэ нүхэр тов хөөрэнэ.

С. Нима

Уранhайханай самодеятельностии харалга

Кударын аймагай центртэ хүдөөгэй уранhайханай самодеятельностиин коллективүүдэй харалга үнгэргэгдэбэ. Эндэ Тамирска, Ехэ Кударын МТС-эй, аймагай Культурын байшангай коллективүүд бэлэдхэл hайнтай байhанаа харуулаа. Тамирска (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Климов) коллектив 1-дэхи hуури эзэлээ. Ехэ Кударын МТС-эй (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Мансуровский) ба аймагай Культурын байшангай (хүтэлбэрилэгшэнь нүхэр Хамаган коллективүүд 2-дохи, 3-дахи hу нуудые хубаагаа.

hүүлээрнь, түрүү hуури эзэ коллективүүдтэ грамотанууд бо шангууд барюулагдаа. Там коллектив мандолинаар, Ехэ К рын МТС-эй, аймагай Культу байшангай ба Бага-Кударын кол тивүүд грамотануудаар шагна hан байна.

Ц. Батухэ

Тобшо hонинууд

Колхозой түрүү малшад. Мухаршэбэрэй аймагай Булганинай нэрэмжэтэ колхозой hаалишан Бадмаева түл абалга, hү hаалгаар колхоз соогоо түрүү зэргэдэ ябана. Нёдондо үнеэн бүриhөө 1547 литр hү hаагаа hэн. Мүнөө 15 үнеэдэйнгээ 9-е түрүүлээд, тугалнуудыень эхэhээнь hалган, түлигдэдэггүй байрада түлжүүлжэ байнхай.

Мүн энэ колхозой хонишон Цыренов хонидоо hайнаар харууhа түлнүүдые hайнаар абажа бай

Үнеэдэе үдэртөө гурба hаана. хэнэй аймагай «Путь Ленина» хозой гэшүүд үнеэдhээ hү ехээр даг болохын түлөө тэмсэнэ. Фе хүдэлмэри hайнаар эмхидхэг үнеэд үдэртөө 3 дахин hаагдада лонхой. Тугалнууд эхэhээ hалгаа жа түлжүүлэгдэнэ. Энээнэй а hүүлэй үедэ үнеэдhээ hү hаалга бодо ехэ болобо.

СПОРТ

Боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлө

Мартын 29—31-нэй үдэрнүүдтэ Улан-Удэдэ боксоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо үнгэрбэ. Мүрысөөндэ «Наука», «Спартак», «Байкал», транспортын «Локомотив», «Искра», гэжэ спортивна обществонуудай, горОНО-гой, райОНО-гой спортивна hургуулинуудай, ажалай резервнүүдэй спортсменүүд: 17—18, 15—16 наhатай хүбүүд ба эрэшүүл хамта 150 хүн хабаадалсаа. Аймагуудhаа Кяхтын, Хориин, Заиграйн, Байкало-Кударын боксёрнууд, мүн Гусино-озёрск городойхин байлсаа.

Эрэшүүлэй мүрысөөндэ бүри хүнгэн бэетэйшүүлэй дундаhаа Жигмитов («Искра»), хүнгэншэг бэетэйшүүлhээ Александр Ринчинов («Спартак»), хүнгэн бэетэйшүүлhээ Кушнарев («Наука»), дунда бэетэй боксёрнуудhаа Осипов, Шабаев, Владимир Николаев, Анатолий Николаев («Наука»), хүндэшэг бэетэй спортсменүүдhээ Гурнак («Байкал») гэгшэд илалта туйлажа, боксоор 1955 ондо республикын чем нуудай нэрэзэргэнүүдтэ хүртөө.

Хүбүүдэй дундаhаа Хаба Дворник, Абрамов, Сотников, рилов (горОНО), Гудеев («А резервнүүд»), Никитин (рай Бобенко, Шунков (транспортын комотив», эдиршүүлэй дундаhа колай Манзырев, Дондуков, гаев (райОНО), Цыренжапов, мунов, Мамилов (горОНО), (Заиграй) гэгшэд түрүү hуур дые эзэлээ.

Эрэшүүлэй дундаhаа кома түрүү hуурине «Наука» гэжэ тивна обществынхид эзэлээ. шүүлэй дундаhаа райОНО-гой тивна hургуулиин, хүбүүдэй ко данууд сооhоо горОНО-гой спо на hургуулиин командануд зэргэдэ гараа.

Мүрысөөндэ hайн амжалтану туйлаhан командануудта, спор нүүдтэ физкультура ба спортын публиканска комитедэй дипло болон шангууд барюулагдаа.

А. Бобык

Эхэнэр шатаршадай 7-дохи чемпион

Эхэнэр шатаршадай республиканска 7-дохи чемпионат боложо дүүрэбэ.

Республикын чемпионой нэрэзэргые Н. Бадмацыренова эзэлбэ. Хоёрдохи hууриин түлөө Николаева Гармаева хоёр үсэд шангаар тэмсээ. Эсэстээ Гармаева шүүжэ 13,5 очкотой боложо хоёрдохи, 13 очкотой болоhон Николаева 3-дахи hууринуудые эзэлээ.

Удаадахи hууринуудые Бадмаева (11 очко), Цыдыпова (10,5), Игумнова (9,5), Амагаева, Бороева Цыбикторова (8), Харитонова Улымжиева (4,5), Сергеева, Л нова (3,5), Усова (3), Бар Зандынова (2) эзэлhэн байна.

Мүрысөөндэ түрүүшын гурба ри эзэлhэн шатаршадта физку ба спортын республиканска к дэй дипломууд ба үнэтэ шанг рюулагдаа.

Цыдыпова hайнаар наадаhа гаа түлөө дипломдо хүртэhэн о

А. Игум

ХРОНИКО

СССР-эй Элдэб машина бүтээлгын ниитэсоюзна министерствые СССР-эй Верховно Соведэй Президиум байгуулаа. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталhан списогэй ёhоор предприятинууд ба организацинууд тэрээндэ дамжуулан үгтэхэ байна.

СССР-эй Элдэб машина бүтэ министрээр нүхэр **Горемыкин** Николаевичые Президиум томи

Редактор Д. Л. ЛОБСАН

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, заместителя редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем— 24-74. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00421. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР. Зак. № 2144.